

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kato. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Avstrijske čete v Galiciji se zbirajo.

Cesar obiskuje ranjence. — Kdo je kriv vojske? — Na bojišču v Galiciji mir razven spopada pri Sieniawi. — Junaštvo slovenskih vojakov. — V Srbiji upor in kolera. — Sovražno brodovje v Adriji. — Rumunija in Italija sklepata zvezo. — Borba pri Parizu se nadaljuje. — V Parizu se agitira za kralja.

Cesar obišče ranjene častnike in vojake.

Dunaj, dne 19. septembra.

V soboto popoldne ob 1. uri je naš cesar obiskal ranjene častnike in vojake v bolnišnici v Augarten na Dunaju. Spremljal ga je višji dvorni mojster grof Salm-Reifferscheidt. V predvorani sta ga čakala soproga prestolonaslednikova, nadvojvodinja Cita, in nadvojvoda Maks. Ko je pozdravil obe visoki osebi, se je podal v prostore, kjer so se nahajali ranjeni častniki, vseh skupaj 20. Cesar je nagovoril ljubeznjivo vsakega častnika. Vsakega je vprašal o ranah, katere je dobil in tudi v katerih bojih je bil ranjen. O stanju ranjenih častnikov sta poročala cesarju zdravnik dvorni svetnik dr. Hohenegg in dr. Porges. Cesar je kazal veliko zanimanje o stanju ranjenih častnikov. Ljubeznjivi način kako je cesar pozdravil svoje ranjene častnike, je ojunail nekega stotnika, ki je izgubil v bitki desno roko, da je prosil cesarja za dovoljenje, če sme v armadi brez desne roke služiti dalje. Ta prošnja je cesarja tako vidno ganila, da je stotnikovo prošnjo takoj uslišal in mu dovolil, da sme tudi brez desne roke v armadi služiti dalje.

Nato se je podal cesar v veliko dvorano, da obišče svoje ranjene vojake. Cesar je govoril z vojaki v njihovem materinem jeziku. Tako je govoril cesar poljsko, češko, hrvaško in madžarsko, kar je navdalo vojake s posebnim veseljem. Za tri vojake je cesar naročil, naj se mu napiše njihove naslove ter bodo ti vojaki deležni posebne cesarjeve milosti.

Cesar se je mudil izvanredno dolgo pri svojih ranjenih častnikih in vojaki, in sicer eno celo uro dalje, kakor je bilo prvotno določeno. Po odhodu cesarja se je bralo na obrazih ranjenih častnikov in vojakov veliko veselje in radost. Vse je globoko ganila cesarjeva ljubeznjivost. Na potu iz Augartena nazaj v Schönbrunn je cesarja z velikanskim navdušenjem pozdravljala tisočera množica ljudstva in šolska mladina, ki je stala v vrstah. Kljub visoki starosti je zdravje cesarjevo izvrstno.

Cesar skrbi po očetovsko za svoje junake.

Junaška deklica.

Dunaj, dne 20. septembra.

Cesar je določil, da se njegov grad Laxenburg spremeni v začasno bolnišnico za ranjence. Bolnišnico vzame v oskrb Rudeči križ.

Dvorni svetnik profesor dr. Hohenegg, zdravnik v bolnišnici, katero je cesar obiskal, je dobil dne 19. septembra od cesarja pismo, v katerem mu naznanja, da podari ranjeni deklici Rozi Cenoh zlato, z briljanti (dragimi kameni) okrašeno vratno verižico, njeni materi pa nakaže znesek 1000 K. Roza Cenoh, 13letna deklica, je kot postrežnica v bojih pri Rava-Ruski stregla ranjenim vojakom ter jim dajala krepčila. Pri tem človekoljubnem delu jo je zadela

sovrážna krogla (šrapnel) ter ji zdrobila nogo tako, da so ji jo morali odrezati. Cesar naznanja v pismu, da bo on sam prevzel vse stroške za umetno nogo, katera se naj napravi požrtvovalni deklici.

Dne 20. septembra opoldne se je ranjeni deklici Rozi Cenoh v bolnišnici izročil cesarjev dar, namreč zlato, z briljanti okrašena verižica; njeni materi pa darilo 1000 K. Profesor dr. Hohenegg je mlado junaško samaritanko v navzočnosti mnogo zbrane visoke gospode pohvalil in jo slavil kot žrtev domovine. Ob enem se je tudi materi vrle deklice izročilo cesarjevo darilo ter se jo pohvalilo, da je vzgojila tako požrtvovalno hčerko.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 22. septembra.

Uradno poročilo, ki prihaja z gališkega bojišča, pravi, da se naše čete še zbirajo in razvrščajo v prostorih, ki so jim po drugi bitki pri Lvovu nakazani. Ta premikanja se izvršujejo načrtoma in v najlepšem redu. Dne 17. septembra je sicer ruska infanterijska divizija (ta obsega navadno 16 bataljonov, 6 do 8 baterij in nekaj eskadronov kavalarije) poskusila motiti naša gibanja, toda bila je krvavo odbita. Istotako je napadel sovrážnik slabe utrdbe pri Sieniawi, ki so se zgradile, da se varuje most čez San. Prej je most služil generalu Danklu, da je šel s svojimi četami na Rusko-Poljsko. Sedaj je most brez vojaškega pomena in utrdbe ob njem so dobile malo posadko, da zavirajo rusko prodiranje. To se jim je tudi izbornu posrečilo. Sovražnik je moral ob tej priliki še navrh razviti in pokazati vso svojo moč, ki znaša na tem prostoru 2 armadna kora in težko artilerijo.

Sicer pa vlada na gališkem bojišču mir. Uradno poročilo, ki govori o odbitem napadu ruske infanterijske divizije in o boju za utrdbe ob mostu pri Sieniawi, se glasi:

Avstrijski generalni štab uradno razglša: Novo razvrčenje naše armade na avstrijsko-ruskem bojišču je v polnem teku. Posamezen naskok neke ruske divizije je bil dne 17. septembra pokrvavem boju odbit. Na vzhodnem krilu pri mostu čez Sieniawo, ki je bil le po malih avstrijskih oddelkih zavarovan in zastražen, so naše, po številu slabe čete, prisilile Ruse, da so pritegnili v boj cela dva armadna kora in težko artilerijo. Ko so utrdbe pri mostu svojo dano jim nalogo izpolnile, so se naši prostovoljno umaknili.

Sieniawa leži 25 km od Jaroslava, ki je utrjeno mesto severno od Przemysla.

Kako stoji naša armada v Galiciji?

Budimpešta, dne 21. septembra.

Vojaški poročevalec lista „Pester Lloyd“ slika razvrčenje naših čet v Galiciji od 12. septembra na prejšledece:

Armada generala Borojeviča (prej Brudermann), to je naše desno krilo, stoji pri Grodeku in tesno do mesta Lvov.

Armada generala Auffenberga (središče) je razvrščena v prostoru pri Rava Ruski.

Danklova armada (levo krilo) pa stoji v bližini mesta Krasnik.

Med Danklovo in Auffenbergovo armado je na črti Tomašov-Krasnobrod razvrščen del Auffenbergove armade, ki tvori zvezo med obema armadama.

Če pogledamo na zemljevid, vidimo, da je najkrajša pot za umikanje avstrijskih čet sedaj proti naši trdnjavi Przemysl. Prostor pri Przemyslu je za razvoj naših čet zelo ugoden. Od tam se da uspešno prodirati v smeri proti vzhodu in pa severovzhodu, ker bodo stale naše vrle čete pod mogočnim varstvom težkih trdnjaviških topov in okopov. Obenem je zabranjen in zastražen prehod čez Karpate na Ogrsko. Trdnjava Przemysl leži kakih 75 km v ravni zahodni črti od Lvova.

Načelnik generalnega štaba general Konrad.

„Dresdener Neueste Nachrichten“ opisujejo glavni stan naše armade takole:

Višje poveljstvo se je nastanilo v nekem večjem gališkem kraju, kjer pljuskuje zdaj ljudski valovi. Z meje dohaja prebivalstvo iz vasi in utrjenih mest, ki so jih iz vojaških razlogov morali izprazniti. Vozijo se provijantne kolone in transporti ranjenec. Avtomobilske kolone iz cele države gredo skozi

to središče in dalje za četami. Vidimo tovrne avtomobile, pošne avtomobile in športne avtomobile.

Višje poveljstvo je nastanjeno zunaj mesta v neki vojašnici, zgrajeni v paviljonskem sistemu, kjer je bil sicer nastanjen neki pehotni polk. Tu trajno biva avstrijski višji poveljnik, nadvojvoda Friderik, a dvornega življenja je le malo videti. Prideljenih je le nekaj visokih plemičev, ordonančnih častnikov, ki so se prostovoljno v vojno službo prijavili.

Načelnik generalnega štaba, general pehote baron Konrad, vzbuja seveda splošno pozornost. Na Dunaju je že zdavnaj najpopulárnejša oseba, dasi gleda strogo na to, da ne nastopi v javnosti. Vstak gleda za malim generalom z odločnimi potezami in s sivimi brkami, kadar se z enim ali drugim svojih sinov spreha več ur molče po Ringu. General zelo ljubi svojo 90letno mater in svoje sinove, ki se nahajajo tudi na bojišču; kljub temu je zdaj bolj dobre volje, kot prejšnje čase. Napočil je čas, ki ga je že več let pričakoval. Nasproti vsem preročkom miru je obveljalo, kar je vedno trdil in zaupa še naprej svojim hrabrim vojakom, da ostaneta pravica in zmaga na njegovi strani. Veliko palačinov cesarja Franca Jožefa pokriva po dolgih letih miru grob, tega generala je pa usoda prihranila za veliko dobo. General Konrad stanuje v sobi paviljona vojašnice, kjer stoji vojna postelja, miza in nekaj stolov. V drugem paviljonu se nahaja njegova operacijska pisarna. Edina zabava zanj je zdaj pot med njegovim stanovanjem in pisarno, ki jo napravi večkrat na dan in to v spremstvu dveh častnikov generalnega štaba. Med potjo nagovori častnike, ki jih sreča, vpraša jih, kaj da delajo, kako se godi njih tovarišem in se nekoliko pošali.

Moderni vojskovodja ne jezdi dandanes več s sabljo v roki pred armado. Njegovo bojišče je sedaj zemljevid. Tudi baron Konrad dela v obširni sobi, v katero ima vstop le on in nekateri maloštevilni častniki njegovega ožjega kroga. Na zemljevidih, razpoloženih na veliki mizi, zaznamujejo častniki generalnega štaba točke, kjer stoji četa. Povelja, o katerih končno odločuje višji poveljnik armade, nadvojvoda Friderik, ki razpolaga tudi z lastno operacijsko pisarno, se brzojavijo ali telefonirajo četam.

Jasno, hladno jesensko vreme v Galiciji zelo pospešuje avtomobilski promet, a tudi brzozjav in telefon funkcionirata brez napake. V glavnem stanu vedo vsak trenutek, kaj se godi na vsaki točki velikanske vojne fronte. Načelnik generalnega štaba dela večkrat tudi po noči, sklonjen nad zemljevidi, da izvaja posledice na podlagi došlih poročil. Več tednov sem je izginil mir v njegovi okolici. Operacijska pisarna tvori središče veliko pisaren, v katerih neprestano pisalni stroji ropotajo.

Stan vrhovnega poveljnika.

Naj je bojišče še tako razsežno, vendar ne nudi prav nobenega pregleda. Ne vidi se skoraj ničesar. Ako bi topovi ne grmeli, bi sploh nihče ne vedel, da so topovi na bojišču. Izdalo bi jih morala samo slabo bliskanje, kadar se jih izstrelji. Ne bi se vedelo, od kod pokanje pušk, ako bi se semtertja ne videlo tankih črt, kako se dvigajo bliskovito iz zemlje, šinejo kvišku in zopet izginejo. Konjenice se pa sploh ne vidi, ker konjeniki opravljajo svojo službo kot poizvedovalci daleč od bojišča.

Na višinah se ne vidi nobenega Napoleona s sijajnim spremstvom. General, ki vodi bitko, se nahaja dosti zadaj, v kakšni hiši, ki je polna priprav za brzozjavljenje, telefoniranje, za optično signaliranje, knjig, zemljevidov, map itd. Pred hišo je polno avtomobilov, koles, motorjev, konj, ki čakajo na povelja. Na veliki mizi je karta bojišča in moderni Napoleon izdaje zapovedi, kakor da bi igral v Kavarani šah.

General je že pred bitko določil, kako in kam naj gredo posamezne čete, določil jim je celo še uro njihovega srečanja. Bitka se jame razvijati tako rekoč v trenutku, ko so čete izstopile iz železniških vozov. Te armadne skupine se takoj odpošiljajo na do-

ločena mesta in se spuščajo v boj, ne glede na to, ako vedo, kje se nahaja njihova rezerva.

To ve vrhovni poveljnik.

Nekaj o vojevanju.

Dolgotrajne vojne sedaj niso več mogoče, ker je obstoj odvisen od neprestanega dela industrije in trgovine. Strategija, ki bi zavlačevala vojno, dandanes v dobi, ko štejejo armade milijone borbecev, ni več mogoča.

Da pa se doseže hitra odločitev, se mora napad izvršiti z raznih strani. Dandanes je razmerje med velesilami skoro enako. Zato bi se mogel napad na bok izvršiti samo z oslabiljenjem enega ali drugega krila, ali središča. Toda takšen napad ni brez nevarnosti.

Moderna puška je izborna orožje, toda pri rokah mora biti neprestano municija (strelivo). Mesto rezerve je boljše, da ima prva bojna vrsta pri sebi dovoljno zalogo municije. Najboljše rezerve so zaboji, ki jih je treba neprestano z avtomobili dovažati na fronto.

Ako se hoče navaliti na kak grič ali hrib, se mora preje vedeti, kje se sovražnik nahaja. To mora dognati konjenica ali dandanes tudi zrakoplov in pa aeroplan, ki od zgoraj bolje vidi in hitreje do sovražnih postojank.

V moderni vojni velja vedno to-le načelo: Konjenica proti konjenici, artilerija proti artileriji, zrakoplovi proti zrakoplovom, dokler ena stranka ne zmagaja, da potem pripomore k zmagi svoji pehoti.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 22. septembra.

Iz našega južnega bojišča, kjer se borimo proti Srbom in Črnogorcem, ni nobenega podrobnega poročila. Le na splošno se nam zatrjuje, da naše čete od srede septembra vedno nevzdržno prodirajo naprej, dočim je položaj srbske armade zelo neugoden. Od črnogorske meje pa sploh ni nobenih vesti.

Mesto Pančevo ni padlo.

Po nekod se širijo neresnične govorice, da je mesto Pančevo prišlo v srbske roke. Ta vest je popolnoma izmišljena. Graška „Tagesposta“ namreč poroča, da je župan mesta Pančevo brzozjavil te dni svojemu bratu, ki stanuje v Gradcu, da je mesto nepoškodovano in mirno ter je tam sploh vse v redu.

Pančevo je mesto na južnem Ogrskem ob reki Temes, blizu Belgrada. Mesto šteje nad 20.000 prebivalcev, ki so večinoma Srbi. L. 1717 je imel princ Evgen v Pančevem svoje taborišče, od koder se je navalil na Belgrad zoper turško armado.

Upor in kolera v Srbiji.

Sofija, dne 21. septembra.

(Uradno.) Tukajšnji listi poročajo iz Niša: Razpoloženje srbske armade je skrajno slabo. V nekaterih artilerijskih polkih se je moštvo spuntalo in je uničilo lastne topove.

Do sedaj se je v srbski armadi pojavilo 12.000 slučajev kolere. Na dan umrje 2000 do 3000 mož na tej kugi. Državne hranilnice (banke) so spravili iz Valjeva, Gornjega Milanovaca in Kragujevaca v Niš.

Bivši srbski prestolonaslednik Jurij ranjen.

Niš, dne 20. septembra.

Uradno se poroča: Princ Jurij je na čelu ene bataljona svojega pešpolka št. 5 napadel avstrijske čete. Pri tem naskoku je bil princ ranjen. Krogla ga je zadela v hrbtenico in je prodrla na levem boku ven. Rana ni tako nevarna, da bi vzbujala velike skrbi. Princa so izročili v oskrbo zdravstvenemu oddelku in ga bodo te dni prepeljali v Krupanj, kjer se bo zdravil.

Kaj pravijo Srbi.

Sofija, dne 21. septembra.

Srbska poročila so do sedaj vedela mnogo povedati o srbskih zmagah, a zadnje dni so postala nenkrat malobesedna. Bridko se pritožujejo o „zahrbtnih napadih“ Avstrijcev na srbske čete.

Neprijazno razpoloženje na Balkanu.

Gradec, dne 21. septembra.

List „Tagespost“ je dobil iz Soluna z dne 11. septembra sledeče zanimivo poročilo, katero priča, kako se sovražniki Avstrije trudijo na vse mogoče načine, podpirati Srbijo v boju proti Avstriji. Poročilo se glasi:

Položaj na Balkanu je dan za dnevom drugačen. Grčija še vedno podpira Srbijo s tem, da zalaga njeno armado z živežem in jo tako obvaruje pred gladom. Nadalje pošilja Grčija v Srbijo strelivo, katero prihaja s Francoskega v Solun za Srbe. Bolgarija pa nastopa zoper Srbijo le bolj popustljivo s tem, da pošilja v Srbijo slabo organizirane prostovoljne čete, katere pa napravijo srbski armadi le malo škode. Da si upajo balkanske države tako očito in tudi skrito nastopati zoper Avstrijo ter podpirajo našo sovražnico Srbijo, je mnogo krivde na tem, ker Avstrija dandanes zoper Srbe še ni mogla s tako močjo in uspehom nastopiti, da bi vrgla Srbijo ob tla in si tako pridobila na Balkanu ugled. Balkanske države ne upoštevajo, v kakem položaju je naša država sedaj, ko je zapletena na več strani v vojsko. Tukaj na Balkanu se sodi čisto drugače in se smatra, da je Avstrija in njena armada preslaba napram Srbiji. Na tozadnevne popravke, ki prihajajo z Dunaja, se ne da mnogo. Če je položaj v notranji Srbiji še tako žalosten, pri nas se to ne upošteva mnogo, ampak se smatra to kot nasledek treh vojsk, ki so se vršile v dobi 2 let. Splošno pa je srbsko ljudstvo navajeno na vojne težkoče.

Grki pečejo pod nadzorstvom srbskih častnikov noč in dan kruh in suhor za srbsko armado. V Solunu se pokupi sol, riž in kava, sladkor, milo itd. in se s tem podpira in zalaga Srbijo. Tudi zlati denar, ki prihaja s Francoskega in je namenjen za Rusijo, ostane deloma v Srbiji. V Grčiji se je nakupilo toliko zdravil in obvez za Srbijo, da se že čuti v Solunu in drugih grških mestih občutno pomanjkanje teh predmetov. Občinstvo protestira proti izvozu v Srbijo, ker se manjkajoče blago z Nemčije, Avstrije in Francije ne da več nadomestiti.

Poizkusi bolgarskih čet, ki so udrle v Srbijo in so tam skušale z razdrtjem nekaterih mostov pretrgati in ustaviti železniške zveze s Srbijo, so se večinoma izjalovili. Napravljena škoda se je navadno v par urah zopet popravila. Upadi bolgarskih čet v Srbijo in Makedonijo ne dosežejo mnogo, k večjemu se tamošnje ubogo slovansko ljudstvo vznemirja in razburja. Dosedanji upadi teh čet v Staro in Novo Srbijo še torej Srbom niso prizadeli skoro nobene znatne škode. Nasproti temu pa se Srbi bahajo z velikimi (!) zmagami nad Avstriji, kažejo na prignane avstrijske ujetnike in zaplenjene topove. Ravnokar je došla iz Aten v Solun brzozjavna vest, da so Srbi zasedli avstrijsko mesto Zemun pri Belgradu. Mogoče, da bo skoro došlo z Dunaja poročilo, da to ni res, a tukajšnje ljudstvo je napram Avstriji sovražno navdahnjeno in rado veruje takim poročilom, ki napravljajo srbske zmage.

Tako je torej sedaj razpoloženje na Balkanu.

Glasovi o junaštvu slovenskih vojakov.

Slovenski vojak pripoveduje.

Pešec Ferdo Breznik od 47. pešpolka, ki je bil v prvi bitki pri Lvovu ranjen od dveh krogel, pripoveduje:

Z velikim veseljem smo slovenski štajerci šli v boj zoper Ruse. Vsi smo vedeli, da bo bitka zelo krvava. A nismo se ustrašili. V naših srečih je bila zavest, da se borimo za vero, dom, cesarja. Najhujiši dan je bil 26. avgust. Že zgodaj v jutro smo se spustili v boj s sovražnikom. Lep solnčen dan je bil. Cel dan smo se prerivali pri neki vasi blizu Lvova sem in tja. Topovi so gromeli kakor bi hoteli biti konec sveta. Šrapneli in raznovrstne krogle iz topov, strojnih in navadnih pušk so frčale po zraku, kakor bi čebele rojile. Zvižganje krogel po zraku je nekaj groznega. A slovenski vojak se tega nenavadnega frčanja prav nič ne ustraši. Mi smo drli naprej ter se bolj posluževali bajoneta kot krogel. Štedili smo s strelivom, a

smo tolkli Ruse s puškinimi kopiti ter zasajali ostre bajonete v ruska trupla. Vzeli smo Rusom že več okopov. Zarili smo se v rusko vojno črto z vso silo, a Rusi so vrzeli in luknje, ki so nastale v njih vrstah, vedno takoj nadomestili z novimi, svežimi četami. Rusi so vstajali iz tal kakor gobe po dežju. Smelo trdim, da se je en Avstrijec boril najmanj s 4 ali 5 Rusi. Sovražna premoč je postajala vedno večja. Zelo počasni smo se umikali ter smo prizadevali Rusom grozne udarce. Cele kupe ranjenih in mrtvih Rusov sem videl drug vrh drugega. A vstajale so vedno nove čete.

Tudi na naši strani jih je mnogo padlo, sicer ne toliko, kot se govori tukaj v domovini, a naše žrtve so bile precejšnje. Videl sem, kako so padali krog mene moji tovariši in prijatelji, a ni bilo časa, jemati od njih slovo. Prerivali smo se sem in tje. Prepričan sem, da sem spravil par čucetov Rusov na drugi svet. Proti večeru pa zadeneta tudi mene zapored-

ma kar dva strela, eden v roko, drugi pa v prsa. Rana, ki sem jo dobil na prsa, je od šrapnela. Kri mi je curkoma brizgnila na vse strani. Imel sem toliko prisotnosti duha, da sem se močno prijel z zdravo roko za rano ter se opotekel nazaj za bojno črto, kjer sva si dva tovariša drug drugemu prevezala rane. Nato sem šel peš kake 4 ure, dokler nisem dobil dobre zdravniške obveze. Končno sem po dolgem tavanju prišel na voz in na železnico ter po njej v Budimpešto. Po večdnevni vožnji sem došel končno v Maribor.

Tri reči sem si posebno zapomnil iz bitke:

1. Rusi se grozno bojijo naših bajonetov in pa krogel. Ko začnejo padati naše krogle v ruske vrste, ruski vojaki zatulijo kot divja živina. Daleč tje čez bojno polje se razlega to tuljenje. Rus se hitro uda, kakor hitro vidi, da se Avstrijec ne bo šalil z njim. Videl sem, kako so cele ruske čete pometale puške proč in dvigale roke v zrak, češ: Udamo se!

2. Najhujši so v bitki šrapneli. Če pade taka krogla med kako večje krdelo, je učinek naravnost grozen. Vojaki, ki stojijo blizu kraja, kjer je padel šrapnel na tla, so navadno vsi mrtvi in grozno razmesarjeni. Drugi, ki so bolj daleč proč, pa dobijo srednje in lažje poškodbe. Rane od šrapnelov ne celijo rade, ker so kosci krogel navadno rjavi.

3. Ruska artilerija dobro strelja. A infanterija je skrajno slaba v boju. S kozaki pa ni naša kompanija prišla nikdar v dotiko.

Zelo si želim, da bi kmalu ozdravel, da bi se mogel vrniti na bojišče in bi tam se par deset tisoč Rusov upihnil luč življenja. Omenim še, da so se naši slovenski fantje vsi brez izjeme borili kakor lev in se v najhujšem dežju sovražnih krogel navduševali.

Sovražnik na drevesu.

Slovenski mladenič J. Š., doma iz poljčanske županije, pripoveduje o bojih pri Przemyslanu:

Naša stotinja je dobila neko jutro nalogo, naj zavzame sosednji, kakih 1000 m oddaljeni grič. Na njem sta bila postavljena dva težka sovražna topa, katere sta napravila v naših vrstah mnogo škode. Drli smo po dolini, obraščeni z grmovjem in košatim drevesom, proti hrabu. Sovražnik je držal streljal na našo četo. Izgubili smo že kakih 10 mož. A mi smo med klci: „Ura! Ura!“ prodirali proti sovražni postojanki. Po hudem boju, v katerem je padlo zopet kakih 20 mož, smo odvzeli Rusom oba topa. Polovili smo konje ter smo sovražnikove topove kot naš bojni plen odpeljali z griča. Večji del naše stotnije pa je prodiral za bežečo sovražno četo. Ujeli smo med potjo gotovo blizu 100 Rusov. Bežeči so bili skoro brez vse korajže. Ko so bežali, so vpili in držali roke v zrak. Kakih 140 mož nas je došlo v malo dolino. Pri nekem mlinu je stala velika košata lipa. Kar naenkrat so začeli padati s te lipe strelji, ki so, žal, vsi dobro pogodili svoj cilj. Naših je padlo že zopet kakih 15. Odgovarjali smo sicer, a sovražniki, skriti za gostimi vejami na lipi, so ostali nepoškodovani. Kaj storiti? Naš narednik (feldvebel) pravi: „Fa tje, skočite v mlin, poiščite žago in sekire, pa posekajte lipo!“ Cela stotinja se je spravila v mlin in šupo, ker so krogle v naših vrstah predobro zadevale. Moj prijatelj Miha P., doma iz Slovenskih gorc, je našel v šupi veliko žago in 3 dobro nabrušene sekire. Spravili smo se na delo. Rusi so tudi med tem, ko smo žagali in posekovali drevo, streljali z lipe na nas, a so le slabo zadevali. Najbrž so se jim že roke vsled smrtnega strahu tresle. V dobri pol uri se je začelo drevo nagibati na stran. Rusi na drevesu so grozno upili, ker so vedeli, da se jim bliža zadnja ura. Ko je drevo padlo, smo videli, da je bilo na njem 14 starih, zaraščenih Rusov-vojakov. Osem od teh jih je bilo pri priči mrtvih, drugi pa so obležali s polomljenimi udi. Nobeden ne bo več zahrbtno streljal na Avstrije!

Ko smo tako poplašali Ruse, smo hoteli prodirati naprej. A k nam pridruži naš konjenik, ki nam naznanja, da se moramo takoj umakniti, ker sovražnik od treh strani prodira proti nam in je nevarnost, da bomo zajeti. — Nikdar ne bom pozabil, kako smo prodirali v Galiciji košata lipo.

Junaški čin slovenskega vojaka.

Matija Gril iz Tržiča pešpolka št. 7, kompanija 12, se je dne 31. avgusta zvečer na severnem bojišču izgubil v nekem gozdu. Kar zaski, da nekdo prihaja. Zagleda ruskega vojaka. Močno zavpije: Orožje! Ta kar od strahu poklekne na tla in ga prosi, naj mu prizanese. Vzame mu orožje. Kar pride drugi ruski vojak. Ta ga hoče z bajonetom zabosti. Slovenski fant se mu postavi v bran in tudi ta preda orožje. In tako je vjel 6 ruskih vojakov in 1 špijona, vzel vsem orožje ter jih o polnoči, dne 1. avgusta, pripeljal v Lvov. V bitki pri Grodeku je bil ranjen in leži sedaj v bolnišnici v Inomostu. Pri sebi ima potrjeno vojaške oblasti, da je vjel 6 ruskih vojakov in enega špijona.

Slovenski vojak in -- svetinja Matere božje.

Znani so nam zgledi, da so bili v mnogih bitkah nekateri vojaki deležni posebnega Marijinega varstva. Tako se je pripetil sedaj ta „slučaj“ — če ga po modernu imenujem — tudi slovenskemu vojaku M. Semerlu iz Predgrič, občina Črni vrh nad Idrijo. Omenjeni je bil zadet v Galiciji od 2 ruskih krogel v prsa. Na prsni mu je ena krogla prebila svetinjo Matere božje in pri tem izgubila toliko moči, da ni bila smrtna. Čez teden dni se bo skoro gotovo zopet vrnil iz bolnišnice v Gradeu domov. Rane bodo za poznejše življenje ostale brez posledic.

Slovenski vojak se reši iz ruskega ujetništva.

Neki slovenski vojak, doma iz županije Šmartno pri Kranju, je bil ranjen nekaj časa v ruskem ujetništvu. Fanta pa ni strpelo v tej družbi. S krepkimi rokami je pograbil svojo šražo in jo premagal. Obšel je nato rusko uniformo in se pomešal med rusko armado. Tako je prišel do Grodeka, kjer je pobegnil. Ko je zagledal avstrijske vojake, si je odtrgal nekaj srajce in dal belo cunjo na bajonet. Tako je hraber in zviti Gorenjec, dasi ranjen, srečno prišel zopet med svoje.

Kako je bilo pri Grodeku.

Nek štajerski kmečki mladenič, ki se je udeležil bitke pri Grodeku, pripoveduje med drugim:

Zelo zanimiva in z mnogimi veselimi dogodki pomešana je bila druga bitka pri Lvovu. Posebno ve-

selo je bilo, ko so naše čete pri Grodeku zmagovito prodirale proti ruskim postojankam. Ko smo v prvi bitki pri Lvovu prišli v ogenj težke sovražne artilerije, je marsikateroga obilil mrzel pot. A druga bitka se nam je zdela, kakor da bi bili miši lovili. Naše čete so neovzdržno prodirale proti sovražniku. Če ni šlo drugače, pa smo se zvito kakor mačke zmuznili naprej in prišli Rusom v hrbet.

Kranjski junak padel na bojišču.

Iz Miškolca na Ogrskem se poroča: Pred nekaterimi dnevi so pripeljali v ondotno bolnišnico z gališkega bojišča mladega častnika Franca Herzmansky od 17. pešpolka, rodom Ljubljanečan. Pogumen je šel z velikim navdušenjem v vojno in se junaško boril proti sovražniku. Vedno in povsod je bil spredaj, je sam streljal, svoj oddelek vodil hrabro in mu dajal lepe vzgleds s svojim pogumnim obnašanjem. Franc Herzmansky se je boril v več bitkah, naposled pri Lvovu, kjer je bil smrtno ranjen. Zadet je bil s kroglo v glavo in s šrapnelom v levo koleno. Padel je krvav in nezavestan na tla in ležal tam toliko časa, da ga je pobral oddelek Rudečega križa in mu rano za sio obvezal ter ga z drugimi tovariši vred prepeljal v bolnišnico v Miškolu, kjer je imel vestno in vzorno oskrbo. Ko so prepeljali ranjence v bolnišnico, hoteli so oddati njega v posebno sobo za častnike, kar je pa odločno odklonil in zahteval, da hoče ležati skupaj z vojniki, s katerimi se je bojeval. Seveda se mu je ustreglo. Žalibog, da je bila rana na glavi tako težka, da ji je podlegel; ni mu bilo več mogoče rešiti življenja. Franc Herzmanskyjev pogreb se je vršil v nedeljo, dne 20. t. m. popoldne ob 3. uri iz bolnišnice. Komitati veliki župan dr. Julij Tarnay, napravil je okle na vse prebivalstvo mesta, naj se udeleži v velikem številu pogreba tega hrabrega častnika, ker njegovi sorodniki zaradi oddaljenosti ne morejo priti. Dajte temu plemenitemu junaku zadnjo čast, ostanite pri njegovi krsti in molite za njega zadnjo molitev. „Naj v miru počiva! Nad sto šopkov položite so miškolske dame na krsto. Pogreba so se udeležili vsi vojaški in civilni dostojanstveniki in vojaštvo mu je dalo salve. Na željo sorodnikov prepeljali so truplo iz bolnišnice v mrtvašnico, od tam pa se bode pripeljalo v Ljubljano in položilo k večnemu počitku v lastno rakev na pokopališču pri Sv. Križu.

Junaški ljubljanski častnik.

Iz bojev v Galiciji se nam poroča, da se je ondi zelo odlikoval Ljubljanečan nadporučnik Jožef Nagy, sin uglednega trgovca g. Štefana Nagy-ja. Vstrajal je z oddekom strojne puške v najsijsnjem nasprotnikomem navalu sredi sovražnikovega ognja ter je, ko je sijajno izvršil svojo nalogo, nesel sam strojno puško in jo srečno prinesel v naš tabor. Nadporučnik, ki je lahko ranjen na roki, je predlagan v odlikovanje.

Črnovojnik v boju.

V uradnem listu hrvatske vlade, „Narodnih Novinah“ pripoveduje neki častnik o junaštvu črnovojnikov to-le:

Naš polk je dobil nalogo, da na severnih visočinah zadržuje sovražnika, dokler ne prispe s severa in juga pomoč. Sredi toče sovražnih šrapnelov in krogel smo si izkopali globoke jarko. Pet dni in pet noči so naši črnovojniki ležali v dežju in hladu v teh peščenih jamah, ali bili so tudi v teh težkih trenutkih dobre volje in polni zaupanja. Še le ko se je smražilo, je bilo mogoče, spraviti nekoliko tople hrane in kruha v prve vrste, toda na spanje nismo še mogli niti misliti. Z naše in s sovražne strani se je streljalo, dokler se je videlo. Izgube v jarkih so bile dokaj velike. Rusi so na nas sipali toliko šrapnelov, da se je zdelo, kakor da bi stali pred strojnimi puškami.

Končno je došla od brigadnega poveljstva zapoved, naj se izbere od vsakega bataljona oddelek, ki bo po noči vznemirjal sovražne bojne vrste. Tu se je pokazalo junaštvo naših črnovojnikov. Naš poveljnik se je že naveličal sedeti v zavarovanih pozicijah, zato se je pridružil izpadu nekega oddelka 2. bataljona. Kljub opominom, naj se čuva, je junaško prodiral naprej in hrabil svoje ljudi, dokler ga ni sovražna krogla zadela sredi vratu. Brez vsake besede je padel mrtev na tla.

Poveljstvo je prevzel najstarejši častnik. V spremstvu svojega pobočnika je soodeloval pri izpadu 10. stotnije. Kakor da bi bila samo vezba proti namišljenemu sovražniku, tako so napredovali, ne ozirajo se na sovražnikovo streljanje. Naskočili so neko vas, kjer se je vgnzdil sovražnik, jo zažgali, ter napadli sovražnika z bajoneti. Naši niso več nič streljali, okrenili so puške in s kopiti udarili na omražene Ruse.

V tem trenutku so posegle v boj tudi še strojne puške. Sedaj ni bilo več mogoče držati naših ljudi. S kopiti so preganjali Ruse in razbili strojno puško na kosce.

Zgodaj zjutraj se je naš oddelek vrnil na svoje pozicije. Od 200 mož jih je došlo 124 pod poveljstvom enega častnika. Stotnik in vsi zapovedniki posamnih vojev so bili ranjeni. Pripeljali so seboj nekega ruskega ujetnika. Ko so ga jeli izpraševati, je ujetnik ob bučnem smeju vrgel svoj plašč in stal je pred nami — naš črnovojnik. Udeležil se je spopada. Ko je videl, da je obkoljen od Rusov, se je vrgel na tla in se je delal, kakor bi bil mrtev. Na črt se mu je popolnoma posrečil, sovražniki ga niso

opazili. Ko pa se je dvignil, ga je hipoma zagledalo deset Rusov, ki so ga jeli zasledovati. Naš črnovojnik se je hitro skrnil v neki jarek ter se s prvim strelom strmoglavil na tla Rusa, ki se mu je približal. Ista usoda je zadela tudi drugega sovražnika. Ostala osmeriča je pa pobegnila. Naš stric je, ne bodi len, splel prvemu padlemu Rusu plašč, ga oblekel, in se po noči prebil skozi sovražno bojno vrsto sem do naših pozicij. Ko sem ga pohvalil za njegovo junaštvo in spretnost in ga poslal, da se v kuhinji nekaj založi, sem opazil, da šepa. Na moje tozadevno vprašanje mi je odgovoril, da ga je moralo nekaj vboviti. Ko sem ga bolje pogledal, sem videl, da mu je noga nad gležnjem prestreljena.

Mrtva bojna vrsta.

Polski list „Nova Reforma“ prinaša pripovedovanje nekega ranjenca, katerega so pripeljali v mesto Lvov. Ranjenec pripoveduje: Po zmagonosni bitki pri Zamoscu smo dobili povelje, da se vrnemo h glavni armadi. Bila je oblačna noč, le semtertja je posvetil mesec izza oblakov. Naenkrat se začuje povelje našega poročnika: „Streljaj!“ Mi smo izstrelili puške proti bojni sovražni vrsti, ker smo videli kakih 500 korakov daleč pušk ne cevi, namerjene proti nam. Odgovora ni bilo. Mislili smo, da nas hoče sovražnik spraviti v zasedo. Zato smo se zelo oprezno približevali in sedaj nam je bilo jasno, zakaj Rusi niso streljali. V bojni črti so ležali samo mrtveci.

„Ognjeni krst.“

Največje razburjenje, tako so nam zatrjevali vojaki, vlada med moštvo v vojski tisti večer, ko se za drugi dan pričakuje „ognjeni krst“, prva bitka. Vse je napeto, nestrpno. Prvi dan boja pa že pomiri razburjenost in podžge korajžo, da bi se bili — kar naprej. Kakor nam zatrjujejo ranjenci, nekaterih naših fantov ni bilo mogoče zdržati, da ne bi udarili na nož.

Spomini iz vojske.

Spomini iz vojske so sedaj zelo razširjeni pri nas. Ta ima kroglice, oni plašč, drugi čepico, pri enem smo videli celo pipo. Same ruske reči. Eden je nam kazal rusko kroglo. Majhna, špičasta stvar je. „Za noben denar je ne dam. Namenjena mi je bila smrt, pa se je premislila, ker se ji je zdela škoda takega fanta, kakor sem jaz, in padla je pred menoj na tla.“ Tako se je šalil. Res ga ni zadela nobena krogla, pač pa mu je kozak prebodel levo nogo.

Najtežje rane -- ozdravljive.

Iz Budimpešte se poroča: V neki tukajšnji bolnišnici ležita dva vojaka, ki sta bila prepeljana s severnega bojišča in spadata brezdvomno med najtežje ranjene, še živeče vojake. Eden, okoli 30 let star infanterist, je imel nesrečo, da je zašel v strahoviti ogenj sovražnika. Zadelo ga je kar 8 krogel; pet jih je šlo gladko skozi telo, tri pa so obtičale v stegnu. Upanje na okrevanje je bilo silno majhno, ker je bil vojak slaboten in je moral prestati še dolgo železniško vožnjo, predno je došel v Budimpešto. Klub temu se je posrečilo, ko se je krogla izvleklo, se revežu vsaj toliko opomoči, da zamore sedaj že jesti in spati, da ima zopet veselje do življenja in da bo mogel najbrže že tekom 4 tednov sam zapustiti bolnišnico. — Še bolj zanimiva pa je rana omenjenega drugega vojaka, nekega prostovoljca, ki se je sam bojeval z neko četo kozakov in zadobil pri tem kar 17 ran, med temi 1 strel v ramo, 3 udarce s sabljo na glavo, 1 sunek s sulico v lice, potem poškodbe na vratu, na prsni in na nogah. V prvem trenutku so smatrali ranjenca vsi za izgubljenega, toda vojak je radi krepke narave prebil prvih 10 težkih dni in si je sedaj že toliko opomogel, da sedaj lahko na stolu, čta časopise in obžaluje, da se ne more več bojevati. Imenovani vojak ima tudi precej dobre volje in imenuje samega sebe „Vzorno zbirko vseh evropskih ran“.

Bratje -- sovražniki.

V bližini Zofingena v Švicah stanuje neka gospa, ki je rodod Švicarka. Poročila se je z nekim z nekim Nemcem in mu povila 2 sina. Po smrti moža je poročila nekega Francoza in mu istotako povila 2 sina. Ko je izbruhnila vojna, sta morala starejša v nemško, mlajša sinova pa v francosko armado. Bratje so si postali tako „sovražniki“ in so, kakor poroča „Neue Argauer Zeitung“, tudi že vsi 4 padli.

Kdo je kriv vojske.

Vedno prihajajo novi dokazi na dan, da so se Rusi, Angleži, Francozi in Belgijci že več mesecev, predno je Avstrija napovedala Srbiji vojsko, pripravljali z vso resnobo na vojsko. Mogoče je torej, da je umor nadvojvode Franca Ferdinanda za nekoliko tednov pospešil začetek vojske, toda svetovna vojska ni nastala vsled razmerja med Avstrijo in Srbijo, ampak ker so jo Rusija, Francija in Anglija hotelo imeti; Rusija, da bi razbila Avstrijo, ki je s svojo narodnostno politiko postajala Rusiji tem nevarnejša, čim več prostosti in svobodnega razvoja je dajala svojim narodom, a Francija se je hotela maščevati za udarce, ki jih je dobila l. 1870 od Nemčije; in Anglija je hotela vojsko proti Nemčiji, da uniči njeno svetovno trgovino. Ta vojska bi se bila letos na vsak način začela. Rusija in Anglija in Francija so začele svoje vojne priprave že več mesecev pred umorom našega prestolonaslednika.

Na morju.

Sovražno brodovje na preži.

Milan, dne 19. septembra.

Milanski list „Corriere della Sera“ poroča iz Bara: Več angleških in francoskih ladij leži pri Draču, druge zopet prežijo pred Kotorom.

Francoski mornarji -- uzmoviči.

Z bojišča, dne 22. septembra.

Francoske torpedovke v Adriji so zagrešile skrajno grd čin. Prikazale so se pred majhnim dalmatinskim otokom Pelagoza. Svetilnik na tem otoku služi dobro vsem parobrodom. Obenem je vremenska opazovalnica in bi bil torej pač lahko deležen mednarodnega varstva. Toda dne 19. t. m. so prišle francoske torpedovke preskočile otok, so uničile svetilnik, so pokvarile pitno vodo, ukradle perilo, vzele živež ubogih prebivalcev svetlnika in njihove ženske seboj ter jo odkurile proti angleškemu otoku Malti.

Nemško-rusko bojišče

Ruske priprave proti generalu Hindenburgu.

Ker je Rusija glavno silo svoje armade poslala proti Avstriji na gališko-poljsko bojišče, zato je bilo generalu Hindenburgu mogoče, temeljito poraziti Russe v izhodni Prusiji, jih pognati čez mejo ter zmagovito prodirati v rusko ozemlje. Hindenburgovi uspehi so silno prestrašili vladne in vojaške kroge v Petrogradu. Zato prihaja sedaj vest, da delajo v Petrogradu izvanredne priprave, da zadrže generala pl. Hindenburga, ki je s 750.000 možmi že na ruskem ozemlju in ki je pripravljen, da začne z ofenzivo ter koraka proti Varšavi. S tem bi bili Rusi prisiljeni, velik del svojih armad, ki nastopajo v Galiciji proti Avstrijem, poslati proti generalu Hindenburgu. Tako so zopet zmage Hindenburgove, omogočene vsled našega nastopa v Galiciji, postale vzrok, da se nam olajša naše stališče proti Rusom v Galiciji. Obenem nam je ta zveza med nastopanjem avstrijskih in nemških armad najboljši dokaz, da se mora celo vojsko presojati s stališča skupnih dogodkov in ne samo na podlagi te ali one posamezne bitke.

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 22. septembra.

V veliki bitki na Francoskem, koje bojna črta obsega razdaljo od 200 km, še vedno ni padla odločitev. Toda upati smemo, da bo izid za našo zaveznico Nemčijo ugoden. Naše upanje se opira na dve dejstvi: 1. Vsi napadi, ki so jih zadnje dni v bitki podvzeli Angleži in Francozi, so bili vsi brez izjeme odbiti, na nobeni točki niso dosegli uspeha. 2. Kjerkoli so nemške čete napadale, so bile zmagovite. Čisto naravno je, da se Francozi neprestanemu, silovitemu napadanju nemških čet ne bodo mogli dolgo upirati. Bitka traja z nezlomljivo silo naprej. V zadnjih dneh so se Nemci prostovoljno umaknili iz mesta Reims, katero so zavzeli že dne 3. septembra. To so storili iz vojaških ozir, ker jim nudi zmerno gorovje za Reimsem silno ugodno in močno stališče. Sploh imajo nemške čete izborna stališča, kar tudi francoska poročila odkrito priznavajo. Večinoma stoje na hribovju in njegovih obronkih.

Za kraljevsko vlado na Francoskem.

Mnogo ljudi na Francoskem je nezadovoljnih z ljudovlado, ker v ljudovladi oni, ki so slučajno na krmilu, grdo izrabljajo svojo moč. Skušajo se obogatiti, in ker to poštenim potom navadno ne gre hitro, zato postanejo tatovi, goljufi in oderuhi. Nikjer ni toliko umazanih rok, ki bi se nosile javno, kakor v ljudovladah. Ko se je sedanja vlada preselila iz Pariza v Bordo, so pristaši kraljevske vlade (stranka se imenuje stranka royalistov) začeli strastno agitirati proti ljudovladi. Razdeljevali so po ulicah royalistične oklice, v katerih so dokazovali, da Nemci zmagojejo le radi tega, ker so vzgojeni pod pošteno kraljevsko vlado. Oklici so se razdelili tudi med vojaštvo. V Parizu vlada velikanska nevolja proti sedanji francoski vladi. Predsednik francoske ljudovlade dobiva dan za dnevom grozilna pisma. V Parizu pa se delijo sramotilni oklici na predsednika. Varnost v Parizu ni na višku.

Poročila, došla v sredo 23. sept. Avstrijsko-srbsko bojišče. Naše čete prodirajo čez Drino v Srbijo.

Budimpešta, dne 22. septembra.

List „Magyar Hirlap“ je priobčil večeraj sledečo brzojavko iz Mitrovice:

Odkar so naše čete srbski izpad na avstrijsko ozemlje krvavo odbile ter prekoračile Drino, prodira naša armada zmagovito v notranost Srbije. V prvi polovici preteklega tedna so naše čete zavzele srbsko mestoce Drenovac, ki leži v kotu med Savo in Drino. Odpor srbskih čet je bil krvavo odbit. Po teh bojih so naše čete prodirale dalje ter še zavzele srbska sela Pričinovič in Sevarice, kjer so bili Srbi znova hudo poraženi. Sedaj imamo v naši posesti celo ozemlje med temi zasedenimi kraji ter stojimo v stalni zvezi z našo armado, ki se južno od teh krajev bori s Srbi.

Kako smo prekoračili Drino. -- Srbi bežijo.

„Südslavische Korrespondenz“ poroča: Od avstrijskega častnika, kateri se bori proti Srbom, smo dobili sledeče poročilo:

Predvčerajšnjim (v nedeljo, dne 20. septembra) ob 3. uri zjutraj so naše čete prekoračile Drino, da nastopijo zaželjeno pot v Srbijo. Jaz sem imel priliko, da sem z neke višave, na kateri so bili postavljeni avstrijski topovi in s katere se je videlo na vse strani, opazoval prehod naših čet čez mejo. V dolini reke Drina je bila še gosta megla, ko so naše čete prekoračile most, katerega so napravili naši pionirji čez Drino na prostoru, kjer se nahaja mal čtoček v sredini reke. Slušali smo, kako so v dolini začele pokati puške in kako se je tudi srbska artilerija začela vmešavati v boj. Radi goste megle, pod katere varstvom so naši prodirali naprej, pa srbska artilerija svojega cilja ni dosegla.

Ko se je megla vzdignila, sem videl, kako so se naše čete, dobro razvrščene, pomikale proti srbskemu selu L. Kakor hitro je bilo pozorišče toliko jasno, da je lahko naša artilerija stopila v boj, smo z našimi topovi začeli obstreljevati sovražne postojanke. Srbsko artilerijo smo gosto obsipavali s šrapneli, med tem, ko so naše čete, dobro krite, prodirale proti gori omenjenemu kraju. Nek srbski samostan, v katerem so imeli Srbi svoje glavno zavetišče in opirališče, je naša artilerija popolnoma razstrelila. Takoj po kratkem streljanju smo vedeli za vse srbske postojanke na nasprotni strani ter smo iste z dobro namerjenimi streli obsipavali z našimi šrapneli.

Srbi so se v divjem begu umaknili čez hribe in tudi sovražna artilerija, ki je izgubila večino svojega moštva, je zbežala. Na torišču je pustila en razstreljen top.

Isti dan popoldne ob 5. uri je bil cel srbski breg Drine naš. Istotako smo bili zasedli že tudi selo L. Proti večeru je žareče nebo naznanjalo, da gori več srbskih vasi. Naše čete pa so zasledovale bežečega sovražnika.

Upor v srbski artileriji.

Dunaj, dne 22. septembra.

Upor v srbski artileriji grozi, da okuži vso srbsko armado.

Z Bogom Karadžordževići!

Sofija, dne 22. septembra.

Srbski sedanji vladarski rodbini Karadžordžević so šesteti dnevi. Bolezen kralja Petra se je poslabšala. Prestolonaslednika Aleksandra in prince Jurija straži vojaštvo in orožništvo, ker se je bati napadov. Splošno se trdi, da je bil princ Jurij od srbskih vojakov nastreljen in rane ni dobil v bojih proti Avstrijem.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Kako je sedaj v Lvovu.

Krakov, dne 22. septembra.

Kakor poroča list „Nova Reforma“, znaša sedanje število prebivalstva v Lvovu samo 100.000 oseb, to je polovico manj kakor poprej. Središče mesta in predmestje Lyczakow je popolnoma zapuščeno. Najživejše gibanje še vlada v onih delih mesta, kjer prebiva ubožnejši del prebivalstva. Skoro vsa okna so zastarta, ulice brez ljudi, hišna vrata zaprta; razun trgovin z živežem je skoro vsa trgovina ustavljena. Kavarnе in gostilne so večinoma zaprte, tiste pa, ki so odprte, so skoro brez gostov. Mesto upravo vodi prejšnji podžupan dr. Stahl. Po dnevu je videti na ulici zelo malo ruskega vojaštva. Po noči pa hodijo po mestu močne patrolje. Vse hiše v Lvovu, izvzemši glavni kolodvor, ki je zgorel, so ostale nepoškodovane.

Japonska zalaga Rusijo s topovi.

Londonski list „Times“ je prejel od svojega petrograjskega poročevalca sledečo brzojavko: Rusija je kupila od Japonske veliko težkih oblegovalnih topov, ki jih je že spravila na bojno črto.

General Auffmanberg zaupa v zmago.

Budimpešta, dne 21. septembra.

Dopisnik lista „Esti Ujszag“ je imel pogovor s soprogo generala Auffmanberga, ki je rekla: „Jaz sem

dobro poučena. Mi dosedaj nismo imeli niti enega poraza. Naše sedanje stališče je nad vse izborno. Dovolite, da vam navedem eno vrsto zadnjega pisma mojega moža: „Pričakujemo, da bo boj težaven in se bo počasi razvijal. Pripravljeni moramo biti na požrtvovalno trpljenje. Vendar bo z božjo pomočjo zmaga naša.“

Nemško-francosko bojišče

Maribor, dne 23. septembra.

Mesto Reims, katero so Nemci iz vojaških ozirrov zapustili, da zavzamejo bolj ugodno stališče za mestom, so zasedli Francozi. Vsled tega je mesto hudo obstreljano. Nemški prestolonaslednik dela z vsem naporom, da kmalu padeta trdnjavi Verdun in Toul. Potem bi postala njegova armada prosta, da poseže odločno v bitko pri Parizu. Na celi bojni črti pri Parizu se bijejo ljuči in obupni boji. Odločitev še ni padla.

Razna poročila.

Rim, dne 21. septembra. Katoliški voditelj grof Soderini ostro zavrača vse one, ki hujskajo na vojsko.

Rim, dne 21. septembra. Zedinjena socialistična stranka se je izrekla proti vojski in za to, da ostane Italija nepristranska.

Sofija, 21. septembra. Bolgarski general Radko Dimitrijevič je bil v bitki pri Tomaszovu težko ranjen.

Sofija, dne 21. septembra. Bolgarska opozicija v saboru zahteva, da ostane Bolgarija v sedanjih razmerah nepristranska.

Ženeva, dne 22. septembra. Kljub vsemu zanikanju se obistinuje, da je Rusija poslala Belgiji vojaštvo na pomoč.

Carigrad, dne 22. septembra. V Perziji se je začelo gibanje, da se otrese Perzija angleškega in ruskega jeroštva.

London, dne 22. septembra. Iz Pekinga prihajajo vesti, da so se na Kitajskem pojavili nemiri in upori, vsled česar se je čez nekatere pokrajine razglasilo obsedno stanje.

Razne novice.

Naš knezoškof-jubilar. Dne 27. septembra bo poteklo 25 let, odkar je bil dr. Mihael Napotnik imenovan knezoškofom lavantinskim. To se je zgodilo 27. septembra l. 1889. Visoki slavljenec je v posebnem oklicu na č. duhovščino izrazil željo, naj se radi sedanjih časovnih razmer opusti vsako slavlje, kajti sedaj je tempus orandi in plangendi, češ, da se moli in žaluje. Mi se uklanjamo visoki želji z upanjem, da nam bo v boljših in veselejših časih dana priložnost, storiti vse ono, kar sedaj opuščamo. Le tihe molitve naj se dvigajo k vsemogočnemu Bogu, da blagoslovlja njega in njegovo višepastirsko delovanje. Se na mnoga leta!

* „Največja pa je ljubezen.“ Pod tem naslovom je izšel v naši tiskarni govor prevz. in prem. gosp. dr. Mihaela Napotnika, knezoškofa lavantinskega, prednašan v prvi sinodalni seji na praznik obglavljenja sv. Janeza Krstnika, dne 29. avgusta l. 1911. — Knjižica se dobiva v knezoškofijski pisarni.

Izpred deželnoobrambnega sodišča. Iz Gradca se poroča: Iz preiskovalnega zapora so bili nadalje izpuščeni: Marko Kranjc, kaplan v Ribnici; Ivan Bosina, kaplan v Sladki Gori; Anton Raušl, župnik v Cirkovcah; Vid Janžekovič, župnik v Svečini; Peter Žirovnik, kaplan v St. Vidu nižje Ptuja; I. Kristof, delavec v Mariboru; Franc Korošec, trgovec v Gornji Radgoni; Anton Zemljič, posestnikov sin v Črešnjevcih; slikar Vrečko, čevljar Pristernik, trgovec M. Ojeinger, krojač J. Ojeinger, trg. pom. R. Železnik, jurist Alojz Goričan, vsi iz Slovenske Bistrice; Jožef Gselman, gostilničar v Hočah; Janez Visočnik, p. d. Anc, posestnik v Hočah; Anton Črnko, posestnik v Lembahu; Ivan Holy, brivec v Brežicah.

Spodnještajerske zadeve. Poslanca Roškar in Pišek sta bila dne 18. septembra sprejeta v avdijenci pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu. Opisala sta mu razmere na Spodnjem Štajerskem, posebno v mariborskem in ptujskem okraju. Ministrski predsednik grof Stürgkh jima je dal zadovoljiv odgovor.

* Frančiškan padel pred oltarjem. Frančiškan o. Solan Matkovič je pred nekaj dnevi pri izvrševanju svojega duhovskega poklica v Zemunu umrl junaške smrti. O. Solan Matkovič je ostal v Zemunu, ko je vsled bližajočega se sovražnika vse zbežalo. Ostal je, da bi v teh težkih urah dajal ranjencem zadnja tolažila. Junaški hrvaški frančiškan je kljuboval prodirajočemu sovražniku, kljuboval je sovražnim krogam, bil je sam, brez varstva, ko je izvrševal

pred oltarjem svoj vzvišeni poklic. Ko je služil sveto dar tev, zadel ga je sovražni šrapnel in je padel mrtev na tla. Bogu Vsemogočnemu je dopadlo, da je poklical svojega zvestega služabnika k sebi ravno v trenutku, ko je daroval nektravo daritev sv. maše. Slava spominu neustrašnega hrvaškega frančiškana!

*** Za ranjence.** Naši listi se za ranjence brezplačno pošiljajo v več izvodih na vojaške bolnišnice: v Budimpešto, v Franc Jožefovo vojašnico v Solnogradu in državno gimnazijo v Lincu. Istotako dobivajo zastoj naše liste vse vojaške bolnišnice v Mariboru.

*** Vsem naročnikom,** ki so poslali denar od zadnje sobote ali ki so se pismo pritožili radi ružečih križev na ovitku, naznanjamo, da jim križev danes še nismo mogli izbrisati, ker so bili takrat že v ekspeditu. Prihodnjic ne bodo več imeli ružečih križev. Toliko v pojasnilo.

Rudeče križe na ovitke smo naredili danes zadnjokrat. Kdor ima križ na ovitku in nam do prihodnje srede ne pošlje denarja ali pa nam ne dokaže na dopisnici, da je za 1. 1914 v resnici plačal list, njemu se bodo v prihodnjic list ustavili.

*** Zemljevid o bojiščih se dobi** v tiskarni sv. Cirila v Mariboru v dveh izdajah. Stenska izdaja obsega vso Evropo in poda lep pregled čez vsa bojišča. Ta izdaja stane s poštnino vred 40 vin. Druga izdaja ima žepno obliko in obsega posamezna bojišča ter stane s poštnino vred 25 vin. Po pošti se dopošljejo ti zemljevidi le tedaj, če se denar pošlje v znak naprej, ker ni vredno, za take male zneske pisati računov in pošiljati položnic.

*** Cesar zadel v loteriji.** Dne 22. septembra se je potegnila v razredni loteriji srečka št. 1. Lastnik srečke je naš cesar, ki je s tem zadel 200 K. Ravnateljstvo mu je srečko poklonilo, ko je bila v Avstriji upeljana razredna loterija.

*** Sneg v septembru.** Popotniki, ki so s ponočnim brzovlakom dne 22. t. m. prišli v Maribor, poročajo, da je po nekod od Celja do Pragerskega celo v dolinah bilo vse s snegom pokrito. Tudi ob Adriji razsaja ostra burja. V soboto zvečer je bila na Gorškem strašna nevihta, po nekaterih krajih je klestila toča, na višjem gorovju pa je zapadel precej debel sneg. V "solnčni" Gorici je bilo v nedeljo zjutraj komaj 2 stopinji nad ničlo toplote. Zdi se, da je tudi narava napovedala vojsko.

*** Odlikovani slovenski junaki.** Cesar je v priznanje izvanredne hrabrosti na bojišču odlikoval s srebrno kolajno za hrabrost sledeče slovenske junake 87. pešpolka: Štabnega narednika Ivana Pobežin, narednika Jakoba Sternač, četovodjo Ivana Belce, korporala Angelo Mian in pešca Franjo Drame. Pohvalno priznanje za izkazano hrabrost na bojišču sta prejela od 6. armadnega poveljstva narednik J. Strelec in pešec Jožef Gregl, oba od 87. pešpolka.

*** Pismo slovenskega vojaka.** Naš urednik je dobil od svojega prijatelja Josipa Pečovnika, posestnika na Smolniku pri Rušah, kateri se je komaj nekaj tednov pred izbruhom vojske poročil, sledeče pismo iz Košice (Kaschau) na Ogrskem: "Divjal je boj, krvav, besneč... Da, hud je bil boj. In v tem hudem svinčenem dežu je tudi mene zadela granata ter mi strla desno nogo. A hvala Bogu, ni posebnega hudo in upam, da kmalu okrevam. Ker pa bo le par tednov trajalo, predno nastopim lahko proti domu. Te prosim, pošlji mi „Slovenskega Gospodarja“, katerega bi srčno rad čital tukaj v tujini. V tukajšnji bolnišnici nam strežijo usmiljene sestre iz Gradca, med njimi je več Slovenk. Postrežba je naravnost materska. Se bom še večkrat kaj oglašil. Pozdrav vsem znancem in prijateljem v domovini!"

Denarne pošiljave vojakom. C. in kr. avstro-ogrsko vojno ministrstvo objavlja, da je izvedelo, da ljudstvo pošilja večje svote vojakom na bojišče. C. in kr. ministrstvo opozarja tedaj na to, da so vsi vojniki dobro preskrbljeni s hrano in obleko in redno dobivajo svoje mezde in vojne doklade. Zato ni potreba pošiljati denarja za vojaštvom, ker ga isto v resnici ne rabi.

Zasebni vojnopoštni paketi se odslej naprej za nedoločen čas zopet sprejemajo, in sicer pod nastopnimi pogoji: 1. Ne smejo tehtati več kakor 10 kg; 2. ne smejo presegati v nobeni smeri 80 cm; 3. ne sme biti drugega v njih kakor uniformske in opremne potrebšline, čevlji in perilo; 4. zavoj mora biti iz nepremočnega blaga, voščenege platna ali lesenega zaboja. — Da se prepreči, kakšna je vsebina, sme sprejemni poštni urad zahtevati, da se tak zasebni paket odpre. Če bi se stranka temu upirala ali če bi se doglalo, da je vsebina drugačna kakor je označena, je take pakete zavrniti.

Pozor pred žepnimi cedilniki! V zadnjem času so se prav pogosto omenjali razni žepni cedilniki kot najboljše sredstvo za očiščenje vode. Tako so kupovali vojaki v veliki množini žepne cedilnike. Strokovniška preizkušnja cedilnikov pa je dokazala, da ne oprostijo nobeni cedilniki onesnažene vode od bolezinskih kalic. Zato je uporaba teh cedilnikov brez koristi, če ne sploh škodljiva, ker ustvarja napačno mnenje, da se sme s cedilnikom piti vsako vodo, tudi če je še tako onesnažena. Za žepne cedilnike torej nobenega vinarja!

*** Plačevanje davkov.** C. kr. finančno deželno ravnateljstvo za Stajersko naznanja glede plačevanja davkov v 4. četrtletju 1914. I. Zemliški, hišno-razredni in hišnonajemniški davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davka. 10. mesečni obrok zapade dne 31. oktobra 1914. 11. mesečni obrok zapade dne 30. novem-

bra 1914. 12. mesečni obrok zapade dne 31. decembra 1914. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetj, podvrženih javnemu dajanju računov: 4. četrtletni obrok dne 1. oktobra 1914. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blaginice potom odbitka po osebah, ozroma blaginica, ki izplačuje davku podvržene prejemke, in sicer 2. polletni obrok dne 1. decembra

*** Tečaj za pletenje košaric** se bo vršil od 1. decembra 1914 do 15. februarja 1915 na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici. Več v današnjem oglasu.

Cene železa se ne bodo povišale. Nekateri trgovci z železom so razširili vest, da se bo cena železa zopet povišala. Te vesti pa ne odgovarjajo resnici. Lastniki avstrijskih tovarn za železo so namreč dne 22. septembra sklenili, da se za sedaj ne bodo povišali cene železu.

*** Cene vinu.** Mariborski vinotrci baje počujajo, kakor smo izvedeli, za 1 l letošnjega mošta samo 28 do 32 vin. Vinogradniki, ne prenačajte se! Letos bo vina zelo malo.

*** Konjice.** C. kr. okrajno glavarstvo v Konjicah je izdalo glede pijačevanja času jako primeren odlok, ki boče za gospodarski in moralni dobrobit v kraju velikega pomena, če ga bodo vsi občinski predstojniki vestno izvrševali. Tukaj odlok našemo, da čitatelji „Slovenskega Gospodarja“ vidijo, kako bi se nesrečno pijačevanje lahko dalo povsod v korenini zatreti. Glasi se:

C. kr. okrajno glavarstvo v Konjicah, dne 2. septembra 1914. — Vsem občinam! — V resnih časih, v katerih živimo, se ne more trpeti pijačevanja in hrupnih zabav. Pijačevanje se mora z vsemi sredstvi odpraviti, da prebivalstvo lahko trezno in zdravo opravi vsa dela, katera so potrebna za vzdrževanje posameznih in skupnosti. Občinskim predstojnikom se torej naroča, da se gostilne v navedeni smeri najstrožje nadzorujejo. Gostilničarji, kateri bi se tega ne držali, se imajo semkaj naznaniti. Dovoljenja, da so gostilne čez določeno uro odprte, se ne smejo podeliti. Ako bi se dela zmožni ljudje po dnevu zasačili v gostilni, se jim ima naročiti, da zapustijo gostlino in gredo na delo. Nobeden gostilničar ne sme dati gostom toliko pijače, da se vpijanijo. Tistim, ki bodo ravpali proti tem, se boče odtegnila koncesija. To se ima razglasiti in vsak gostilničar se ima o tem posebno obvestiti. — C. kr. voditelj urada: Dr. Trohl.

Ravnokar smo dobili v roke drug odlok istega C. kr. okrajnega glavarstva, v katerem isto svavi pred takim predelanjem češpelj in sliv v žganje in daje navodilo, kako se na najprprostejši način napravljajo češpljevec ali povilj.

*** Pri Sv. Uršuli** v Dramljah bo na god sv. Uršule in v nedeljo potem dvojno opravilo s pridigo in spovedovanjem. Obširna cerkev je že 7 let vsa čedno prenovljena.

Brežice. Vojnih ranjencev doslej pri nas še ni, razun onih, ki so prišli v domačo oskrbo. Pač pa opravljajo že dame Rudečega križa svoj posel na kolodvoru, kjer pričakujejo vlake za ranjence ter istim strežejo s toplimi in mrzlimi krepčili.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 24. sept.

Trije slučaji kolere v Avstriji.

Naše notranje ministrstvo potrjuje, da so zboleli na azijski koleri na Dunaju 1 oseba, v Liski v Galiciji 2 osebi; vse tri osebe so vojaki z avstrijsko-ruskega bojišča. Na Ogrskem se je dogodil v Bekescaba 1 slučaj kolere.

Naše prodiranje v Srbijo.

O prodiranju avstrijskih čet v Srbijo piše budimpeštanski list „Pester Lloyd“ dne 22. septembra sledeče: Danes je Srbija prvokrat uradno priznala prodiranje avstrijskih čet v Srbijo. To je storila zato, ker je bil srbski princ Jurij v nekem boju v bližini Kruparja, južno od Loznice, precej težko ranjen in je torej nemogoče utajiti uspešno prodiranje Avstrijcev. Ogrski listi priobčujejo že 2 dni podrobnosti o poteku našega prodiranja v srbsko ozemlje. Brezpomembno je, če bi se z navedbo imen označilo kraje, kamor so naše čete prodrle, kajti namen našega prodiranja ni, da bi naše čete prišle do te ali one točke v Srbiji, ampak namen je, priti do živega glavnega srbskega armadi in jo v odločni bitki poraziti. To je tedaj najvažnejše, vse drugo je postranska reč. In ravno iz tega vzroka nočemo navajati podrobnosti o našem prodiranju v Srbijo. Namesto, da bi navajali kake brezpomembne posameznosti in suhoparna imena, je javnosti bolj ustrezno, če povemo na kratko, da je naše prodiranje v Srbijo v polnem teku in da je imelo že dosedaj zelo povoljnih uspehov ter da bo, kakor upamo, doseglo v najkrajšem času zaželjeni uspeh.

Moč ruske armade.

Iz vojaških krogov se poroča: Rusija ima za vojno pripravljenih 38 rezervnih divizij, iz katerih se lahko ustvari 19 armadnih korov. Na evropska bojišča lahko postavi Rusija 32 aktivnih in 16 rezervnih

korov, skupaj torej 48 korov. Izmed teh jih je poslala 18 al 19 aktivnih in 13 rezervnih korov proti Avstriji. Ker sta Dankl in Auffenberg porazila 6 do 7 ruskih armadnih korov, pruski general Hindenburg 9 do 10, zato je ruska moč sedaj precej oslabljena.

Nemci uničujejo angleške ladje.

Nemške ladje so prizadale zadnji čas Angležem veliko škodo. Potopile so namreč Angležem že več kot 10 angleških vojnih ladij. Iz Londona se poroča uradno od 22. septembra, da so nemški podmorski čolnici v Severnem morju zopet potopili tri angleške vojne ladje (križarke): „Aboukir“, „Hogue“ in „Cressy“. Splošno se trdi, da nemški podmorski čolnici izborna izvršujejo svojo nalogo. Od 10. do 14. septembra pa je nemška križarka „Emden“ v Bengalskem zalivu na Kitajskem potopila 6 angleških ladij, od katerih jih je 5 potopila, šesto pa je z rešenim mostvom poslala v pristanišče Kalkuto. Angleška mala križarka „Pegasus“ je na potu iz Sansibarja potopila nemško topničarko „Möve“. Nemška. Nemška križarka „Königsberg“ pa je v pristanišču Sansibar napadla angleško ladjo „Pegasus“ in jo tako poškodovala, da je sedaj za boj nerabna. Angleška križarka „Carnaria“ je potopila dne 14. septembra nemški parnik „Cap Trafalgar“. Nemci pa so v noči od 14. na 15. septembra močno poškodovali 2 angleški ladji.

Mariborsko bogoslovje. Šolsko leto se začne s 1. oktobrom. Bogoslovci prvega leta se morajo zglasiti pri bogoslovskem ravnateljstvu dne 1. oktobra, bogoslovci drugega, tretjega in četrtega, leta pa 19. oktobra.

Iz šole. Nastavljena je učiteljica ročnih del, M. Paulšek, na Reki; začasni učitelj Peter Maurič je imenovan za stalnega v Makolah; prestavljen je učitelj Jožef Petler iz St. Miklavža pri Slovenjem Gradcu v St. Primož na Pohorju; v pokoj je stopila učiteljica na Cvenu, Marija Mursa. Nadalje so stopili v pokoj: nadučitelj v Sromljah, Moric Tramšek; učiteljica v Kostrivnici, Olga Franc; učitelj v Ribnici-Brezno, Franc Harih; nadučitelj pri Sv. Vidu na Planini, Franc Bračič; nadučiteljica v Trbovlje-Vodah, Ivanka Volc.

Ranjenci in padli.

Dobili smo sledeči izkaz ranjencev in padlih:

Pešpolk št. 87: pešec Zupanc Franc, 15. stotnija, doma iz Zuzma, ranjen; Bodočnost Franc, leži v bolnišnici v Mostarju; Vrečko Martin, ranjen, Mostar; Brumski Franc, Mostar, ranjen; Gril Jožef, Mostar, ranjen; Praprotnik Alojzij, Mostar, ranjen; v graški bolnišnici se nahaja: Počivalek Franc iz Imenega, ranjen na desni rami; pešec Bolkovič Vinko, ranjen v levo roko; pešec Bosav Ivan, ranjen v levo roko; pešec Rihard Boscard, ranjen na levi rami; pešec Debelak Konrad, ranjen v desno roko; kadet Franz Franc, ranjen na obe rami; pešec Kozak Anton, ranjen v desno roko; pešec Stermšič Maks, ranjen na levi rami; frajtar Valentin Jožef, ranjen v levo stegno; trobentač Ključar Luka, 15. stotnija, doma iz St. Vida, okraj Brežice, ranjen; rezervist Kčko Blaž, 11. stotnija, doma iz Turškega vrha, ranjen; rezervist Kränker Franc, 16. stotnija, mrtev; korporal Kržan II. Franc, 15. stotnija, doma iz Globokega pri Brežicah, ranjen; korporal Megla Jakob, 14. stotnija, doma iz Čvetkovec, okraj Ptuj, ranjen; pešec Mesarec Josip, oddelek za strojne puške, ranjen; frajtar Rajh Anton, 15. stotnija, doma iz Vičancev pri Ptuj, ranjen; pešec Romih Anton, 16. stotnija, ranjen; pešec Štuhec Franc, 16. stotnija, doma iz Mursčaka pri Kapeli, mrtev; rezervist Sušnik Emil, 15. stotnija, doma iz Kozjega, ranjen; rezervist Temelj Vinko, 16. stotnija, ranjen; rezervist Terbuč Anton, 15. stotnija, doma iz Kicarija pri Ptuj, ranjen; frajtar Znidar Lud., 14. stotnija, doma iz Formina, ranjen; pešec Vrhovnik Karol, 13. stotnija, doma iz Šoštanja, ranjen; pešec Ogrizek Ivan, 15. stotnija, doma iz Sladke gore, ranjen; pešec Osojnik Franc, 15. stotnija, doma iz St. Petra, ranjen; frajtar Pešec Konrad, 16. stotnija, mrtev; frajtar Pokrivač Matija, 15. stotnija, doma iz Jastrebov pri Ptuj, ranjen; rezervist Polanec Jakob, 14. stotnija, doma iz Trnovcev, okr. Ptuj, ranjen; korporal Lesjak Rudolf, 15. stotnija, doma iz St. Jurija ob Taboru, ranjen; korporal Leskovšek Ivan, 15. stotnija, doma iz Polic pri Radgoni, ranjen; frajtar Link Jožef, 16. stotnija, mrtev; rezervist Marišek Jožef, 15. stotnija, doma iz Stranic pri Konjicah, ranjen; pešec Hrberšek Ivan, 15. stotnija, doma iz Šmartna v Rožni dolini, ranjen; frajtar Ivanuš Andrej, 14. stotnija, doma iz Vitana, okraj Ptuj, ranjen; pešec Kamenšak Franc, 16. stotnija, mrtev; pešec Plis Jožef, 15. stotnija, doma iz Loke, ranjen; četovodja Brečko Martin, 16. stotnija, ranjen; rezervist Pečoler Franc, 15. stotnija, doma iz Razborja pri Slov. Gradcu; pešec Messner Miha, 3. stotnija, doma iz Mute ob koroski železnici, leži ranjen v Ljubljani; pešec Zazijal Franc, 1. stotnija, doma iz Oplotnice, leži ranjen v Ljubljani.

Pešpolk št. 47: Corič Risto, od trena, ranjen; pešec Breznik Ferdinand, 8. stotnija, ranjen od šrapnela v prsa in od krogle v roko, doma iz Selnice ob Muri, v bolnišnici v Mariboru; pešec Reisman Janez, 7. stotnija, težko ranjen, doma iz Selnice ob Muri, v Gradcu; pešec Lilek Jožef, 5. stotnija, doma iz Selnice ob Muri, ranjen; pešec Ropert Avgust, 7. stotnija, iz Poličke vasi pri Jarenini, mrtev; v graški bolnišnici se nahajajo: pešec Filip Anton, ranjen od šrapnela na desni roki; korporal Akerl Karol, ima prestreljeno roko; korporala Friderik Müller in Alojzij Kalinka, oba ranjena na obeh rokah; pešec Brandl Franc, prestreljeno roko; pešec Kapun Gregor, iz Lažeršperga pri Mariboru, ranjen; pešec Maček Ivan, ranjen v levo roko; pešec Motalu Miha, ranjen v desni bok; pešec Piančič Jurij, ranjen v levo ramo; pešec Lorber Franc, 4. stotnija, ranjen na roki in prsih, leži v bolnišnici v Solnogradu; pešec Pešl Franc, 6. stotnija, doma iz St. Ilja v Slov. gor., ranjen; pešec Nikl F., 10. stotnija, doma iz Selnice ob Muri, ranjen; leži v bolnišnici v Ivančicah na Moravskem; pešec Šuster Janez, 10. stotnija, doma iz Luščke vasi pri Poljčanah, ranjen v roko, v bolnišnici v Mariboru; v ljubljanski bolnišnici ležita ranjena: Kos Fran iz Gornjih Žerjavcev in Ortan Karol iz Gornjih Hoč; v bitki pri Lvovu je bil ranjen četovodja 47. pešpolka Pišič Jožef, čevljar v Cmureku; pešec Zemljik Franc, 5. stotnija, doma od Sv. Treh kraljev v Slov. goricah, leži ranjen v Ljubljani; pešec Peče Kristijan, 3. stotnija, doma iz okolice Radgone, leži v ljubljanski bolnišnici.

Pešpolk št. 17: četovodja Šturm Jožef, doma iz Slov. Bistrice, ranjen; Predel Miha, Slovenec iz Ogrske, leži v ljubljanski bolnišnici.

Pešpolk št. 27: pešec Stefan Trnčič, ranjen; pešec Peter Cikerič, ranjen v levo ramo; pešec Grgorič Pavel, ranjen v desno roko; pešec Oblučar Tomaž, ranjen v gornje stegno; pe-

šec Obradovič Pavel, ranjen v desno nogo; korporal Poland F., ranjen v levo roko; pešec Redjep Peter, ranjen v desno roko; pešec Sfarantič Jožef, ranjen na obeh rokah.

Domobranski pešpolk št. 26: Lubi Franc iz Selnice ob Muri, ranjen; Zelzer Karol iz Selnice ob Muri, od godbenega oddelka, ranjen; Blazine Matko, doma iz Braslovca; Mauher Pavel iz Lubnice pri Konjicah; Munda Alojz, doma iz Radencev pri Ljutomeru, Verdel Ivan iz Velika Pirešice pri Zalcu; Jožef Seligo iz Rogaske Slatine; Jelen Franc iz Velenja; Skutnik F. iz Doliča; Razun prvih dveh se nahajajo vsi ti v ljubljanski bolnišnici; Simonič Ignac, posestnik iz Cirknice pri St. Ilju v Sl. gor., ranjen; frajtar Weingerl Franc, 10. stotnija, doma iz Kraljevec pri Sv. Juriju ob Ščavnici, ranjen; pešec Hojnik Janez, 9. stotnija, doma od Sv. Ožbalta pri Ivniku, leži ranjen v Ljubljani; pešec Čmager Ivan, 1. stotnija, doma iz Srednjega Gasteraja v Slov. goricah, leži ranjen v Ljubljani; pešec Zizek Vinko, 1. stotnija, leži ranjen v Ljubljani.

Domobranski pešpolk št. 27: Kaučič Jožef iz St. Jurija ob juž. zel., leži ranjen v Ljubljani; Pekolj Franc, doma iz Račjega, strel v levo nogo; Ježovnik Josip, 3. stotnija, strel v levo laketo.

Lovski bataljon št. 8: Žnidaršič Anton, doma iz Oseka pri Sv. Trojici, ranjen v ljubljanski bolnišnici.

Sanitetni oddelek št. 8: Ropotar Anton iz Smartna ob Paki, leži v Ljubljani.

Topničarski polk št. 9: Pliberšek Marko iz Vrhol pri Sl. Bistrici, leži ranjen v Ljubljani; topničar Brabič Franc, doma iz radgonske okolice, leži ranjen v Ljubljani.

Bosanska žandarmerija: četovodja Paj Anton, doma od Sv. Duha v Ločah, ranjen; Godec Franc, ranjen od konjskega kopita na glavi.

Topničarski (havbični) polk št. 3: kadet Roman Prisching, sin trgovca v Cmureku, ima rano v prsih.

Rudeči križ.

Za avstrijski Rudeči križ so darovali, oziroma nabrali perilo za ranjence: gospa Franciška Stranjsak, Franciška Kušar, šolske sestre v Mariboru; profesor Ivan Markošek; neimenovan iz Slovenjgradca in neimenovan iz Maribora. — Za avstrijski Rudeči križ so darovali: Kozjaška posojilnica pri Sv. Križu nad Mariborom 100 K; župan občine Drvanja nabral 44 K; Julijana Golenač 1 K; Blaž Brdnik, kaplan pri Staremtrgu, povodom 25letnice prem. knezoškofa 25 K; z. u. Studenice 3 K; Pavalec Marija 1 K; gđc. Lampreht Mimi, Sv. Duh, 2 K, Supanc Mih. 10 K; njegova soproga 5 K in dve hčerki skupno 5 K; dar vojakove žene po ž. u. Selnica 3 K; Kren Anica 1 K. Skupaj 199 K. Svota vseh dosedanjih izkazov 1765 K 26 v. — Hvala! — Prof. Jerovšek, Maribor, Koroška cesta 5.

Dekanija Maribor levi dravski breg. Za Rudeči križ so darovale župnije; stolna župnija; 339,14 K, Sv. Marija (franciškanska župnija) 64 K, Sv. Martin 190 K, Sv. Barbara 96 K, Sv. Marijeta 63 K, Gornja Sv. Kungota 75 K, Sv. Križ 60 K, Selnica 80 K, Kamnica 60 K, iz župnije Sv. Peter; kaplan Ivan Zajc 10 K, primicijant Al. Slik 2 K, učitelj Dorničič 2 K, učitelj Mencin 2 K, Jožef Lorber 6 K, Jožef Kirar 5 K, Leopold Krajnc 2 K, Slik 1 K; iz župnije Sv. Martin: Janez Klemenc 5 K, Ign. Thaler 2 K, Jožef Santl 1 K. Skupna svota 1005 K 12 v. se je po preč. kn.-šk. ordinariatu poslala c. kr. namestniji v Gradcu.

Ptuj. Da se ustreže potrebi, ki jo prebivalstvo tega okraja že več let živo občuti, trudi se uradni vodja okrajnega glavarstva pujskega, g. dr. Evgen vitez Netolizka, dogovorivši se s krajevno skupščino avstrijskega Rudečega križa, že dalje časa za nakup rešilnega voza. Po njegovem prizadevanju in poštovanosti prebivalstva se mu je posrečilo, doseči v to svrhu znameniti prispevek. Povodom sedanje vojske so se priredile v Ptuj velike rezervne bolnišnice, zato je želeli, da se najhitreje napravi tak voz. G. dr. vitez Netolizka je po svojem zavedenem postopanju odstranil zadnje, posebno dnuarne težke in ter spravi avtomobil, ki vsled pametne naprave more ne le služiti kot rešilni voz, marveč tudi sedaj za prevažanje po več bolnikov in ranjencev na enkrat od bolnišnic v voznico. Izvrstno opremljen avtomobil, ki se je poslal od tvrdeke Raff v Reichenbergu, je dne 18. t. m. semkaj došel. Vanj se razen strežečega moštva lahko sprejmejo štiri nosilnice po enem ležečem bolniku, in če je treba tudi osem ležečih oseb (lahko ranjenih). G. dr. vitez Netolizka gre za to lepo in človekoljubno dejanje najtoplejša zahvala.

Hum pri Ormožu. Tukajšnje bojno društvo je priredilo dne 8. t. m. majhno ljudsko tombolo v gostilni g. Martina Vtičar v prid avstrijskemu Rudečemu križu in za uboge tuokrajne družine v poklicanih rezervistov. Prebivalstvo je darovalo mnogo dobrotkov, za katere je splošna zahvala, kakor za čisti dobiček 133 K 85 v za gorej imenovani namen.

Sv. Križ na Murskem polju. Prostovoljno gasilno društvo Iljaševsko je darovalo za avstrijski Rudeči križ 23 K in ta znesek izročilo c. kr. okrajnemu glavarstvu v Ljutomeru. Iskreno se zahvaljuje načelnikstvo vsem dobrotnikom, kateri so kaj darovali!

St. Pavel pri Preboldu. Na poziv c. kr. okrajnega glavarstva v Celju se je tudi pri nas takoj sestavil odbor in začel pobirati doneske za avstrijski Rudeči križ. Vsi so dragovolje prispevali in tako pokazali svoje domoljubno mišljenje. Udnine je vplačalo 43 udov v znesku 97 K. Razven tega se je nabralo 591 K 80 v, darovanje v cerkvi 70 K, skupaj 758 K 80 v. Darove objavi jutrajnja Straža.

Našim naročnikom!

Tiste naročnike, ki so imeli zadnjič na ovitku rudič križ, pa so poslali denar v soboto ali nedeljo opozarjamo, da jim kr ž tudi tokrat se nismo mogli izbrisati, ker dobimo mi denar še le v torek in sredo, ko nam njihovih ovitkov izmed 17000 naročnikov ni več mogoče poiskati. To velja tudi za tiste, ki so se izkazali, da so naročniki za l. 1914 že plačali. Privednič ne bodo imeli več kaj na ovitkih.

Rudeče krize smo še tudi tokrat napravili na ovitke vsem tistim, ki še za leto 1914 lista niso plačali. Prosimo, da kmalu storijo svojo dolžnost. Denar se nam naj pošle po nakaznici, ker poštne položnice zdaj sploh ne pošiljamo. Še enkrat vujno prosimo, da naročniki na rač. nakaznice napišejo svoje ime, bivališče in p št; zraven naj pristavijo ali so novi ali stari naročniki; stari naročniki naj še pristavijo tudi tisto številko, ki jo imajo na ovitku. Potrebno je tudi, da na nakaznico napišejo, za kaj se naj porabi poslani denar, ali samo za „Slov. Gospodarja“, ali tudi za ponedeljkovo „Stražo“. — „Slovenski Gospodar“ stane cel leto 4 K, četrt leta 1 K, od zdaj do novega leta K 1. Isti naročniki „Slov. Gospodarja“, ki želijo do

bivati do novega leta tudi ponedeljkovo „Stražo“ naj vposljejo v ta namea 60 vin. po poštni nakaznici ter izrecno napišejo, da je to poština za ponedeljkovo „Stražo.“ Na kaznica se naslovi na upravništvo „Slov. Gospodarja“, Maribor.

Ma imamo pri listu velike st oške in moramo zdaj ob času vojske papir in druge potreščine že

naprej ali vsaj takoj plačati, ako jih hočemo dobiti iz tovarne. Zato pa moramo tudi naše naročnike prositi, da nam list naprej plačajo. Kdor bi bil po krivici terjan, naj nam po do, isnici naznani, kdaj je plačal in koliko. Pisati samo, da je list plačan, je premalo, treba je tudi vedeti za dan plačila in za znesek, ako hočemo tukaj stvar preiskati. Krivico nečemo nikomur delati!

Franc Toplak, c. kr. nadporočnik pešpolka št. 87. dne 26. avgusta na severnem bojnem polju izdihnil junaško dušo. Ptuj, meseca septembra 1914. Franc Toplak, c. kr. davčni upravitelj v p., oče, Gabrijela Toplak, mati, Karl Toplak, brat, Ida in Jela, sestri, Ljudovik Sagadin in dr. Franc Šalamun, svaka, Branko Šalamun, neč.k.

Stefan Kaufman trgovec s železom. R. d. g. priporoča najboljšje ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi. 178. Slovenci pozor! Dvonadstropna hiša z majhnim vrtičem v sredi mesta in blizu franciškanske cerkve s 7 stanovanji, se pod ugodnimi pogoji proda. Več pove upravništvo pod št. 432.

Za zimski čas Seršenova trgovina v Ljutomeru

veliko zalogo lepega dobrega svežega blaga za moške, ženske in otroke po kolikor mogoče nizki ceni; peleri. ne za šolarje se dobijo že po 6 K. — Ženske, katerih moške so na bojnem polju, dobijo poseben popust. Kateri hoče, da se mu res pošteno in z dobrim blagom postreže, naj ne išče drugod, ker od domačih na vsikdar boljše in ceneje kupi.

Z odličnim spoštovanjem 811 FRANČ SERŠEN.

Učenc se sprejme v mešanem blagom in spec. trgovini L. Krautsdorfer, Sv. Duh — Loče pri Poljčanah.

Dobri ljudje so prošeni vzeti 6 ali 3 leta stara zdrava fanta, od ubožnih starišev za svojega. Zglasite so na „Priatelj otrok“ poštnoležec, Sv. Trojica v Slov. gor. 823

Učenc v trgovin z mešanim blagom se takoj sprejme. — Rudolf Dergau, Laško. 811

Hiša 2 sobi in kuhinja, vrt in vse, ker se potrebuje, se takoj proda 1600 kron na štiri leta brez obresti. Denarja se potrebuje samo 2000. Cena 6000 kron. Richard-Wagnerjeva ulica 5, Pobrežje pri Mariboru. 828

Se di se prodajo čez 200 polovnjakov, 70—1000 lit. vsebine iz štaj. hrastovega lesa. Franc Sorec, Breg pri Ptuj. 810

Ure. Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnino in optičnih stvari po vski ceni. Tudi na obroke! Ilustrov. cenik! zastoj. Gramofone od 20-200 K. Niklasta remoat-ura K 3-50. Pristna srebrna ura K 7-—. Original omega ura K 24-—. Kubinjska ura K 10-—. Budilka, niklasta K 3-—. Poročni prstani K 2-—. Srebrne verižice K 2-—. Vedletna jamstva. Nasl. Oetinger Theod. Fehrenbach urar in očalar Maribor Gosposka ulica 28 Kupujem zlatino in srebro. Pekovski učenc se takoj sprejme pri g Iv. Turčiču v Gostingu pri Gradcu. 837

Razglas.

Tečaj za pletenje košaric nadeželni viničarski šolo v Silberbergu pri Lipnici.

Da se razširi znanje izgotavljanja košaric, ki je potrebno pri gospodarstvu, posebno pri vinarstvu in sadjarstvu, in da se pletenje istih razširi in udomači po celi deželi ter da se kmečkim delavcem v zimskem času da priložnost za delo in zaslužek, je dežel. odbor sklenil, na gori omenjenemu zavodu v zimskih mesecih, in sicer v času od 1. decembra 1914 do 15. februarja 1915 otvoriti tečaj za pletenje jerbasov in košaric za 12 udeležencev. — Udeleženci dobijo na zavodu prost pouk in; rosto oskrb ter plačajo za hrano, katera se tudi na zavodu preskrbi, mesečno 24 K. — Oglasi se pošiljajo do 15. novembra t. l. na dežel. odbor potem občin, okrajnih zastopov in kmetijskih podružnic. Sprejeli se bodo le ponudniki, ki imajo na štajerskem domovinsko pravico in so najmanj 15 let stari. Pšošnji je priložit: krstni in domovinski list, spričevalo pravosti in izjava ponudnika, oziroma njegovih starišev ali korporacij (okrajnih zastopov, kmetijskih podružnic), da plačajo stroške za hrano. Gradec, dne 9. septembra 1914. 836 ŠTAJERSKI DEŽELNI ODBOR.

Zaloga pohištva.

Produktivna zadr. mizarskih mojstrov registrirana zadruga z omejeno zavezo. Maribor, Grajski trg 3. Podružnica v Ptuj, Sarnitzova ulica. Sprejmejo se stavbeno mizarska dela. Nizke cene.

Važno oznanilo.

Ker je začasa vojne malo denarja in mnogim ni mogoče niti najpotrebnejega blaga za obleke ali perilo kupiti, se je odločil trgovec J. N. Šoštaric, Maribor, Gosposka ulica št. 9 da bo deljal blago veliko ceneje kakor popreje; n pr. platno po 40, 45, 50 vin., parhet 36, 40, 45, 50, 56 vin., volneno blago težko za obleke po K 1.—, 1-20 1-50 itd. — Vzerci in ceniki se na zahtevo poštnine preste pošljejo 830

Domača in narodna trgovina Franc Lenart-Ptuj. priporoča za jesen in zimo bogato izbiro raznoortnega novega blaga za moške in ženske obleke. Postrežba poštna! Cene primerne! Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancom, Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Kumno, pšenico, oves, fižol, vinski kamen, sploh vse **deželne pridelke** kupi

Anton Kolenc v Celju

Kdor kaj ima, naj ponudi. 798

Razpošiljalnica pohištva K. Preis Maribor

Stolni trg šte. 6.

Posebno ugoden nakup pohištva za spalnice iz mehkega lesa, lakirano od 90 K; spalnice, iz trdega lesa, politirano, od 160 K; spalnice v staronemškem slogu, moderne, od 240 K. Žimnice (vložki) K 9.50, mize K 10.—, stoli K 2.50, močne postelje 14 K, šifonirane 24 K, kuhinjska kredenca 42 K, spaln. divani (otomani) 31 K. Posebni oddelek za pohištva iz železa in medenine: otroške omrežne postelje od 16 K, postelje iz železa 12 K, železne omarnate postelje 24 K, umivalne mize 5 K, emajlirane postelje 40 K, postelje iz medenine in polmedenine od 60 K. Cena in izber brez konkurence, prost ogled, ilustrovani ceniki brezplačno in poštne prosto.

- Zahtevajte takoj brezplačno - vzorce!

10.000

metrov

volnenega in polvolnenega blaga se globoko pod ceno razpošilja

R. Miklavc Ljubljana 205

Prva kranjska rapošiljateljstva trgovina.

Za veselice na prostem

prporočam v največji izbiri in najnižji ceni:

- Lampjóni
- Konfete
- Serpentine
- Papirnate krožnike
- Papirnate serviete
- Dopisnice za šaljno pošto

Zalpeke za šaljno pošto Karte za tombolo.

Največja slovanska trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na avstrijskem jugu na debelo in drobno.

Goričar & Leskovšek Celje

Edina slovanska knjigarna na Spodnjem Štajerskem.

Tisočim je že bilo pomagano!

„Zamorčev“ obliž za odpravo kurjih oces odpravi brez bolečin, hitro in radikalno trdo kežo in kurja očesa. Škatljica 40 vin.

„Zamorčev“ protinski in revmatični obliž zoper bolečine v ledju, kolku in križu (hrbtenici). Cena 60 v

„Zamorčeve“ pastilje zoper goljšo (debeli vrat) Cena 60 vin.

„Zamorčev čaj“ proti želodčnim boleznim in krču, deluje kričistilno, vzbuja apetit, lajša bolečine, uredi prekinjeno prebavo. Zavojček 1 K 50 vin.

Lekarna „H zamorcu“ mag. pharm. Karl Wolf, Maribor, Glavni trg št. 3. Naročila po pošti se takoj rešujejo.

Mlado, staro, Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam, Vedno zdrav želod'c imam!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani

Ne zastonj

ampak po nizki ceni dobite vse v domači trgovini

Ivan VESELIČ i. dr.

v Ormožu

katera priporoča vse potrebščine za stavbe kako: cement, traverze, žičnate ograje itd. Vse železnino za kovače, mizarje itd.

Veliko izbiro manufakturnega blaga. fine štofe (sukno) ala ševino itd., najboljševrstne blaga za ženske oble, svilnate robce itd., Vse špecerije, najboljšo mezo itd. po najnižji ceni. Nakupovanje zrna, suhih gob, jajo itd. Poštena, solidna postrežba — Prosim, prepričajte se.

JOŽEF NEKREP

tesarski mojster in stavbeni podjetnik

Maribor, Mozartstr. št. 59

prporoča posestnikom in zavodom za prevzete vseh popravil in novih stav v mestu in na deželi po najnižji ceni. Delo izvršim 83 točno in solidno.

Močen in priden učeneec se takoj sprejme proti mesečni plači in celotni oskrbi v umetni in valjčnem mlihu gosp. Štefana Lešnik v Framu pri Mariboru. 799

Učeneec,

zdrav, močan, z dobrimi šolskimi spričevali, zmožen slovenskega je zika kakor tudi nemškega, se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga Josip. Wagner, Šmarje pri Jelšah. 800

Znano je, da se kupi

pri staroznani domači zanesljivi trgovini ne samo po ceni ampak tudi prav dobro:

- Sukneno blago (štofi za moške in dečke.)
- Neumvedno volno za ženske in dekleta,
- Najnovejše perline blaga za obleke in bluze,
- Platno belo in pisano za srajce in spodnje hlače,
- Blago za postelje in rjuhe, brez šiva in matrace,
- Srajce izgotvjene vseh velikosti za moške in ženske,
- Predpasnikov velika izbira, za prati in iz črnega atlassa,
- Zmiraj sevesti robcev iz svile in za prati, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih, zatorej pošljem na zahtevanje

ZASTONJ

vsakomur svojo bogato zbirko vzorcev na razpolago.

K. Worsche Maribor

Gosposka ul. M. (Herreng. M)

Veletrgovina s špecerijskim blagom in dež. pridelki.

Ivan Ravnikar: Celje

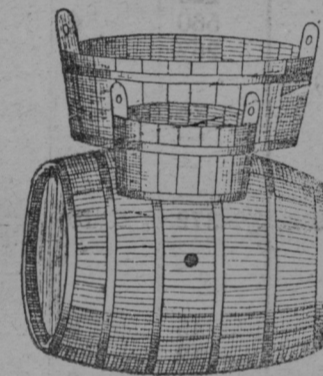
Graška ulica šte. 21.

Priporočam vedno svežo in žgano kavo, kakor tudi fino čokolado in kakao.

Zaloga rudninskih voda, vrvarskega blaga in vsakovrstnih suhih in oljnatih barv.

Solidna in točna postrežba.

Kadi za zelje

iz trdega in mehkega lesa v vsaki velikosti za vedno v zalogi. Močni transportni sodi od 300 litrov vsebine naprej. Liter à 10 vin.

Velika zaloga.

Fran Sulcer

sodar

MARIBOR, Kaserngasse 7.

Za poletje priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, cajge za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, veliko izber svilenih robcev najnovejše vrste. Posebno pa priporočam veliko izbero vsakovrstnega blaga za zimo — vse po jako nizki ceni. — Pričakujoč obilnega obiska se priporočam

M. E. ŠEPEC, Maribor

Burgplatz šte. 2.

CENTRALIN

(Zakonito zajamčeno št. 58644.)

Najboljši, najizdatnejši, tedaj najcenejši prašek za hitro opitanje vseh domačih živali, po katerem živina rada žre.

Vsem poljedelcem in živinorejcem se toplo priporoča. — Paziti je na plombo in varstveno znamko. Z izvrstnim izpričevalom od analitično kemičnega zavoda c. kr. poljedelske visoke šole, od prof. M. pl. Schmidt-a ter od c. kr. priv. preskuševalnega zavoda za živila društva lekarnarjev na Dunaju IX 2.

EQOLIN LINIMENT (zakonito zajamčeno št. 1678), kot izberno se obneslo in najnovejše masilo za konje zoper protin in izpahnenje udov, za okrepanje udov itd.

SATOL, neprekosljivo in najboljšo mečilo za setve, za varnost vseh setev pred raznovrstnimi snetivostmi, gnilobo, osobito pred živalskimi škodljivci. Bolj priročno, boljše in ceneje kakor bakrena galica in formalin. Patent št. (183007). Zahtevajte prospekte in ocere. Veliko priporočilnih pisem!

Centralin-tovarne Angeljeve lekarnarjeve Novi Jičin (Neutitschein) Moravsko.

Generalno zastopstvo za Juž. Avstrijo Frano Krepek, Maribor, Nagy-jeva cesta 12/b.

Iščejo se zastopniki. — Ponudbe na glavno zastopstvo (dopisuje se slovensko.)

Manufakturno trgovino J. FAULAND v Ptujju se najbolj priporoča.

Razlgas.

Št. II. 39491/5094.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in v Celju se bodo oddale štajerskim kmetovalcem v jeseni leta 1914 oziroma spomladi 1915 sledeče vrste jabolk in hrušek, skupaj krog 28.000 komadov drevesc.

Od teh se bodo oddalo tri četrtine kmečkim posestnikom po znižani ceni po 70 vin. komad in ostala četrtina nekmečkim posestnikom po tržni ceni 1 K 20 vin. komad, izvzemši zavitek in voznino.

Naročila sprejema deželni odbor. Naročilo se pridene potrdilo občine, da je prošnjik kmečki posestnik v občini. Če se rabijo drevesca za jesensko sajenje, se mora to v naročilu posebej omeniti in naročilo poslati vsaj do 15. oktobra 1914. Prošnje se bodo sprejemale, dokler bo kaj zaloga kakor za jesensko tako tudi za spomladno sajenje takoj po objavi tega oznanila in se bodo reševale po vrsti, kakor dojdejo.

Več kakor 120 komadov eden posestnik ne dobi in je dotični dolžan, ta drevesca vsaditi na svojem lastnem posestvu.

Drevesca se oddajajo samo proti takojšnjemu plačilu. Če je ene ali druge vrste zmanjkalo, se nadomesti z njej najbližnjo vrsto in naročilec lahko to vrsto sprejme ali pa odkloni.

Če se nadomestne vrste ne sprejme, se mora ista obratno odpovedati.

Drevesca naj naročilci, če le mogoče, osebno prevzamejo ali pa, če se pošljejo po železnici, takoj po prejemu skrbno pregledajo.

Pritožbe se naj takoj pošljejo na vodstvo drevesnice. Na poznejše pritožbe se ne bo oziralo.

Seznamek drevesc.

jabolk in hrušek, ki se bodo oddajale v sadni dobi 1914/15 iz deželnih drevesnic:

Št.	I. Jabolke	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		Visoko deblo	Na pol vis. deblo	prilijakovo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	prilijakovo drevje	Visoko deblo	Na pol vis. deblo	prilijakovo drevje
1	Štajerski mošanci	4490	280	—	600	10	—	1600	—	—
2	Vel. renski bobovec	1376	23	—	2200	30	—	750	—	—
3	Ananas rajnete	84	—	65	—	—	—	160	—	40
4	Baumanova reneta	497	65	2	370	15	100	60	—	20
5	Damason reneta	55	—	—	—	—	—	200	—	—
6	Kanada reneta	8	35	—	—	—	—	75	—	—
7	Bele fleur rumeni	120	13	5	—	—	—	190	—	20
8	Astrachan beli	—	—	—	160	15	45	—	—	—
9	Šarlamovski	32	6	8	600	130	100	230	—	—
10	Gravensteiner	50	—	—	900	82	200	—	—	—
11	Prestolonaslednik Rudolf	553	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Kardinal plemenasti	354	—	—	195	13	—	320	—	—
13	London pepinek	224	—	2	—	—	—	250	—	—
14	Ribstonov pepin	—	—	—	465	12	50	360	—	15
15	Schöner od Beskoopa	225	—	102	—	—	—	—	—	—
16	Lesnika rudeča	560	4	—	600	—	—	—	—	—
17	Huberjeva mošna jaboljka	262	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Danziger jaboljko (Kantapfel)	—	—	—	435	40	—	—	—	—
19	Plemenito jaboljko (rumeno)	—	—	—	480	75	45	—	—	—
20	Landsberška reneta	—	—	—	800	60	30	—	—	—
21	Zimska zla' parmena	—	—	—	300	40	—	—	—	—
22	Rudeči jesenski kalvil	—	—	—	280	35	45	—	—	—
23	Renski zakrivljeni steblovnik	372	16	—	370	30	—	800	—	—
II. Hruške										
1	Dielova maslenka	45	2	160	115	16	70	40	—	60
2	Postrovka	12	—	78	—	—	—	140	—	—
3	Dobra Louisa iz Avranches	23	3	128	145	13	10	—	—	50
4	Liegeljeva maslenka	—	—	—	—	—	10	—	—	—
5	Olivier de Serres	—	—	80	—	—	—	—	—	45
6	Pastorka	55	3	67	60	3	70	80	—	—
7	Salcburgerica	7	2	—	60	—	55	—	—	20
8	Zimska dehantska hruška	40	4	45	—	—	—	—	—	—
9	Jelenka	406	23	—	480	40	—	—	—	—
10	Weilerjeva mošna hruška	390	20	—	470	30	—	200	—	—
11	Boskovka podolgasta	—	—	—	135	12	—	—	—	—
12	Tepka	—	—	—	—	—	—	150	—	—
13	Štajerska mošnica	160	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Rudeča deželna hruška	—	—	—	50	—	—	—	—	—
Skupaj		10 300	499	742	9270	695	870	6445	—	270

Razven teh se bo oddalo po znižanih cenah 450 komadov orehovih visokih drevesc, 50 prilijakovih breskev in 200 prilijakovih marelic iz drevesnice v Celju in Gleisdorfu, 750 kom. črešnjevih in 200 kom. višnjevih visokih in srednje visokih debel iz deželne drevesnice v Brucku.

Gradee, dne 7. septembra 1914.

Od štajerskega deželnega odbora.

821

Tiskarna sv. Cirila
Maribor, Koroška cesta št. 5

Tiska knjige, časopise, diplome, ilustrovane cenike, pisarni papir, okrožnice, zavitke, barve, račune, vabila, vstopnice, dopisnice, vizitke, osmrtnice, plesne reče, zaročna in poročna naznanila, tiskovine za šole, vse urade in društva, pravila, menice, dolžna pisma, lepake, letake, jedilne liste, sprejemnice, naslounice i. t. d.

Telefon št. 113. : : : : Erzojavni naslov: Cirilova tiskarna Maribor

Turške srečke

Glavni dobitki po 400.000 in 200.000 frankov. — Prihodnje žrebanje 1. oktobra 1914.

Srečke avstrijskega rudečega križa!
Srečke ogrskega rudečega križa!

Vsaka srečka ima vrednost gotovega denarja, vsaka srečka gotovo zadane. — Mesečni obrok od 2— nadalje. — Pojasnila daje za česko industrialno banko: Srečkoyno zastopstvo 15, Ljubljana.

J. KOVAČIČ, Radgona, Dolga ul. 100.

Velika zaloga steklenega (glaženega) in porcelanastega blaga, svetiljke, podebe, okvirje, ogledala. Steklarstvo dela.

Točna postrežba! Na nižje cene!

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor! Nova slovenska trgovina tik pošte

Alojz Brenčič, Ptuj

nudi cenj občinstvu

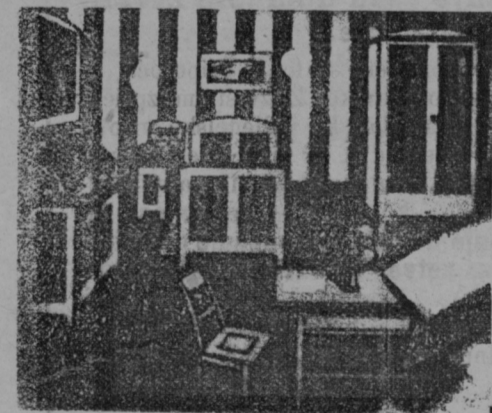
za pomlad najnovejše blago

za moške in ženske obleke ter razne bluze, veliko izbiro trpežne hlačevine, različne ripse in satene obstoječih bary, raznovrstnega belega in pisanega platna za perilo, najnovejše svilnate robece ter vsakovrstnega narejenega blaga kakor: hlače, bele in pisane srajce, predpasnike, ovrtnike, zavratnice, manšete, nogavice, dežnike ter sploh vse, kar v to stroko spada. — Za množičevilen obisk se priporoča

narodni in domači trgovec

Alojz Brenčič v Ptuj.

Novo blago! Nizke cene! Poštena in hitra postrežba!

Ugodno kupite v trgovini

Spalne sobe od 150—1000 K, jedilne sobe od 150—1000 K

otomane, divane, madrace, zagrinjala v različnih najnovejših slogih. —

Razpošilja na vse strani! Cene primerni — Brez konkurence! — Prosti ogled!

E. ZELENKA tapetarska in mizarska delavnica

Gosposka ulica 25,

nasproti hotela Mohr
MARIBOR o. D.

pohištvo!

Zenini in neveste imajo popust!

Brez konkurence! — Prosti ogled!

PALMA

je zaželjeni
kaučuk-podpetnik

